

Cenu naděje pro živý venkov letos vyhrála Tisá v Ústeckém kraji. „Žijeme v místě, kam jiní jezdí na dovolenou,“ napsal žák zdejší školy. Rozhovor se starostou Jiřím Turkem najdete na str. 18 až 20.

Téma:

DUŠIČKY A SAMOSPRÁVY

V souvislosti s Dušičkami přinášíme pár tipů k zamyšlení. Tak třeba, že třídit odpad můžete i na hřbitově a popelnice přitom nemusí hýřit barvami nebo že dušičkové období je vhodné pro označení „volných hrobů“. A co kolumbária? Mají budoucnost nebo se vrátíme k důstojnějšímu pohřbívání? Uvažovali jste už o pojištění hřbitova?

str.
4

SMS-slужby

KOLEKTIVNÍ SMLOUVA HASIČŮ NEPOKRÝVÁ PLOŠNĚ VŠECHNY AKCE

Také si myslíte, že obci stačí pro všechny kulturní a společenské akce kolektivní smlouva, kterou mají s OSA uzavřenou hasiči? Koordinátor projektu Autorská práva jednoduše Jakub Iran se s takovým tvrzením občas setkává. Ale pozor! Tato smlouva se nevztahuje na všechny akce, které hasičský spolek spoluorganizuje.

str.
13

Kraje

PRAŽSTÍ STAROSTOVÉ ZŘEJMĚ ZANECHAJÍ STOPU V NOVELE MATRIČNÍHO ZÁKONA

Starosty pražských městských částí trápí, že nemohou oddávat bez přítomnosti matrikářky, a snoubenci i oni jsou tak zcela závislí na časových možnostech pracovníků spádových matričních úřadů velkých městských částí. Řeč přitom není o ojedinělých případech a už vůbec ne o částech s malým počtem obyvatel.

str.
16

TADY A TEĎ

Tak jsem si nedávno zase trochu zaškolila, povídala jsem starostům a tvůrcům zpravodajů z jednoho mikroregionu nějaké své figle ohledně psaní článků, úprav textů a obecních zpravodajů vůbec. Pozastavili jsme se trochu u toho, jak psát úvodník, a já jsem radila, aby hlavně nezačínali první větu o počasí, tedy na jaře o kytičkách a tajícím sněhu, v létě o koupání a dovolených, na podzim o padajícím listí atd. Jenomže ono je to prý tak lákavé. A to je vidět, protože většina úvodníků v obecních zpravodajích právě větou o počasí a o tom, co se děje v přírodě, začíná. A tak jsem říkala, že já se chodím před psaním editorialem projít do přírody a ono to ke mně pak samo přijde. Přijde i nějaký ten spojovatel k tématu zpravodaje, jenž má velmi často podobu osobního příběhu.

No, před chvílí jsem se vrátila z lesa a hádejte, co se mi stalo. Protože už je ten podzim (nebojte, nebudu psát o počasí), setmělo se dřív, než jsem čekala, a protože jsem byla myšlenkami úplně mimo, nedávala jsem pozor a v tom lese jsem se tak trochu (tedy už zase) ztratila. Povídám sama sobě, teď se vykašli na první větu a hledej cestu... jakoukoliv. Našla jsem cestu, kterou si vyšlapala zvěř, skončila jsem ve vysoké trávě a trní. No nic moc v té tmě.

Ale na něco jsem přece jen přišla. Já jsem totiž nedávno taky moderovala takový přednáškový blok pro seniory z jiného mikroregionu

a jeden psychoterapeut tam říkal, že cestu k sobě samým najdeme jediné tak, že budeme žít tady a teď. A protože mně v tom lese nezbývalo nic jiného, než být tady a teď, došlo mi, že tohle je velice důležitý moment, že v tom lese budu skutečně jediné tehdy, pokud přestanu myslet na editoriały a články, uklizenou kuchyň, pracovní záležitosti, starosti svoje i svých dětí, teprve až ucítím vůni zmoklé půdy mísící se s vůní stromů a hub, až se začnu tak trochu bát, co se v té tmě ukrývá a co to tam pokřikuje za zvíře, až si uvědomím, že mám vlastně úplně promáčené boty. Najednou jsem měla v hlavě klid, našla jsem tu správnou cestu a pak jsem se šťastně vrátila domů.

Máte tady můj osobní příběh, od kterého vede i oslí můstek k aktuální SMSce. Ta nám mimo jiné voní svíčkami a dušičkami, ale zavádí nás také na dalekou cestu místopředsedy Tomáše Dubského, kterého jsem se v rozhovoru k 15letému výročí SMS potřebovala zeptat i na jeho nedávnou pouť do Santiaga de Compostela, protože tohle mě u politika, jako je on, opravdu zajímá. A co myslíte, uměl na ní být TADY A TEĎ?

Hezké čtení a hezký podzimní čas
Marie Macháčová
šéfredaktorka

Střípky z právní poradny

V pravidelné rubrice přinášíme otázky a odpovědi z právní poradny, kterou provozuje pro členské obce legislativní oddělení Sdružení místních samospráv ČR. Vybíráme pro vás záměrně ta témata, která se samospráv týkají obecně.

Dotaz:

Obec provozuje veřejné pohřebiště, ale dosud nevydala jeho řád. Jak v takovém případě správně postupovat? A je třeba nový řád veřejného pohřebiště vložit do Sbírky právních předpisů územních samosprávních celků?

Odpověď:

Dotaz se vztahuje k oblasti řešené jednak zákonem o pohřebnictví, jednak zákonem o Sbírce právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů.

V obecné rovině platí, že každé pohřebiště musí mít svůj řád. Řád pohřebiště byli provozovatelé veřejných i soukromých pohřebišť povinni uvést do souladu se zákonem o pohřebnictví ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti novelizačního zákona č. 193/2017 Sb. Nevystala-li potřeba změny řádu ze strany provozovatele pohřebiště, byly tak obce (resp. provozovatelé pohřebišť obecně) povinny učinit do tří let ode dne nabytí účinnosti novely tohoto zákona, tj. do 31. srpna 2020.

Pokud tak obec neučinila, měla by tento stav bezodkladně napravit. Po schválení řádu

veřejného pohřebiště doporučujeme zaslat jej s průvodním dopisem, v němž obec vysvětlí důvody dosavadní absence řádu veřejného pohřebiště, na příslušný krajský úřad. Po schválení řádu pohřebiště krajským úřadem je nutné jej podle § 19 odst. 2 zákona o pohřebnictví zveřejnit na obvyklém místě na daném pohřebišti.

Vzhledem k tomu, že řád pohřebiště není právním předpisem obce (tj. ani obecně závaznou vyhláškou, ani nařízením obce), není nutné jej zveřejňovat v elektronické Sbírce právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů.

Zpracoval
Dominik Hrubý
legislativní analytik
SMS ČR

Vážení přátelé samospráv,

třetí čtvrtletí roku je již minulostí a já vám jako obvykle předkládám přehled toho nejdůležitějšího.

Balíček v závěrečném projednávání

O tématu vládního konsolidačního balíčku bylo napsáno i řečeno snad vše. Za Sdružení místních samospráv jsme stanovisko vyjádřili velmi jasně. Oceňujeme, že výnos z daně z nemovitostí zůstane v plné výši obecním rozpočtům, jak je tomu mimochodem již přes 30 let. Rozčarování jsme ale z navrženého rozpočtového určení daní. Ministerstvo financí, nebojím se tvrdit proti dohodě, se nakonec rozhodlo snížit podíl příjmu obcí zejména z výnosu daně z přidané hodnoty. Další oblastí je snížení příjmu ze zdanění hazardu, a to jak fyzického (herny), tak on-line hraní. V případě on-line hraní by měly obce dokonce přijít o kompletní podíl na příjmech, to je za nás nepřijatelné. Věřím, že jste zaregistrovali můj zásadní nesouhlas s výše popsanými skutečnostmi, který jsem prostřednictvím médií veřejně prezentovala. V Poslanecké sněmovně předložený návrh nemohu podpořit.

Zákon o matrikách a zákon o obcích

Výrazně pozitivněji vnímám nyní Sněmovnou projednávané zákony, které se přímo týkají samospráv. Novela zákona o matrikách přináší mnoho pozitivních změn v matriční agendě, o nichž jsem v minulosti psala. Digitalizaci prostřednictvím eMatriky doplní například možnost ve specifických případech oddávat bez matrikářky, což je obsahem mého pozměňovacího návrhu, který jednohlasně ve Sněmovně prošel Výborem pro veřejnou správu.

Novela zákona o obcích reaguje v první řadě na nálezy Ústavního soudu, jenž označil stanovení výše odměn pro volené zástupce samospráv vládou za neústavní. V novele zákona jsou výše odměn upraveny přílohou, která obsahuje automatickou valorizaci. Na základě jednání s resortem vnitra i zástupci území jsem se rozhodla podat pozměňovací návrhy, které ještě přiměřeně navýší odměny zástupcům

zejména těch nejmenších obcí. Jsem si vědoma, že povinnosti a výkon přenesené působnosti je v těchto municipalities velmi často právě na volených zástupcích, menším obcím chybí byrokratický aparát, často i tajemník. Věřím, že mé návrhy poslanci podpoří.

A co ještě?

Na začátku září jsme se s kolegy opět vydali do Bratislavy, abychom posunuli dál česko-slovenský projekt ke zefektivnění agendy samospráv. Poslanci v půlce měsíce zamítli senátní pozměňovací návrhy, které by rušily institut konzervace drah v zákoně o dráhách. Nemáme z toho radost, naše argumenty zazněly velmi konkrétně, téma rekapitulujeme i v aktuální SMSce.

Stejně tak se v tomto čísle dočtete i o velmi příjemných oslavách, jež se konaly v rámci celostátního vyhlášení soutěže Vesnice roku, kterou letos vyhrála Ostrožská Lhota ve Zlínském kraji. Moc gratuluji vítězům, bylo mi velkým potěšením být u toho!

V souvislosti s projednáváním liniového zákona mne požádali o schůzku starostové obcí z Ústeckého kraje, kteří mi prezentovali své pochybnosti a obavy z aplikace některých paragrafů zákona v praxi. Ihned jsme s kolegy v této věci iniciovali kroky, které, věřím, povedou k nápravě a vysvětlení nedorozumění.

Samozřejmě pokračujeme v našich projektech. Aktuálně se věnujeme DTMce, která obcím nabízí řešení při plnění povinnosti vést digitální technické mapy. Tématu se v nedávné době věnovala i Česká televize, která o DTM i o našem projektu odvysílala reportáž v hlavní zpravodajské relaci.

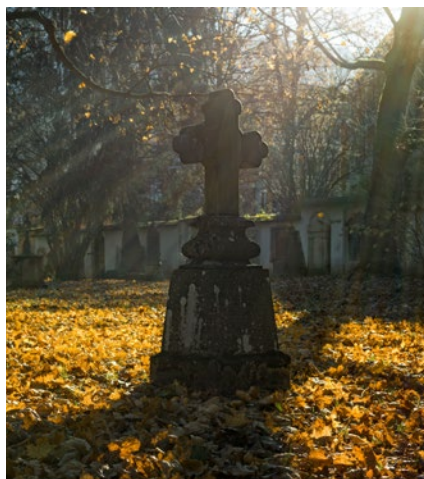
Věřím, že se s mnohými z vás setkám na listopadové konferenci ve Zlíně! Velmi se na tuto tradiční akci SMS ČR těším.

Vše dobré přeje
Eliška Olšáková
předsedkyně SMS ČR

Tour de hroby

V době, kdy se začnete do těchto řádků, budete zřejmě připravovat svou hřbitovní sadu (rozuměj tašku se svíčkami, sirkami, rukavicemi, hrabičkami a hadříkem) na soutěž roku o nejlepšího pozůstalého, neboť to už budou Dušičky v plném proudu. Stejně jako kolegyně Palíšková, i já miluju hřbitovy, ale nedosahuji takové erudice jako Adéla a omezují tento svůj zájem především na obstarávání rodinných (o)statků a příležitostných návštěv hřbitovů během dovolených. Vychovávala mě babička, která byla vdovou a se kterou jsem pravidelně objížděla všechny hroby, které bylo třeba opoucovat a překontrolovat. Nejen aby se neřeklo, ale právě aby se řeklo. Naším zesnulým. Co je nového u nás i ve světě. Jako si děti hrají s kyblíčkem a lopatkou na pískovišti, tak jsem si hrála já mezi hrobkami a nádhernými sochami a občas se přidala i k procesím. Kdo by se nevydal, když v čele průvodu pochodovali koně s černými chocholey a hudba hrála do kroku. (Ano, jsem tak stará, že pamatuji takové pohřby, a ano, takové pohřby probíhají i v matičce Praheeee.) Miluju a nenávidím podzim. Pro jeho intenzitu. Vizuální, sensorickou, emoční.

Pro jeho rychlost i zpomalení. Pro onu prchlost chvil, které nám asi mají připomenout, že nic netrvá věčně. Počasí, sluníčko ani naše životy. Ne nadarmo se říká, že stáří je „podzim života“. Proto každý podzim nacvičuji takovou malou rozlučku s rokem a možná proto neslavím tak vehementně Silvestra. Já si totiž své zúčtování odbydu už v září, kdy mám narozeniny, a pak znovu na Dušičky, kdy skládám účty svým předkům před jejich žulovými baráky. Podzim je pro mě taková barevná eklektická

Téma: Dušičky a samosprávy

předstíní zimního hygge obydlí. Co v předstíni nestihnu, to už v zimě nepoladím. A tak jezdíme o víkendu na chatu, kdy rychle vše doděláváme, abychom to pak zazímovali, obvolávám svůj family tým a plánuji se zastávky na tour de hroby, kde se všichni potkáváme, jíme řízky se salátem, fotíme se stále v menší skupince a přejeme si krásný rok 2024. Už teď, v říjnu a listopadu. Naše tour končí až na Štědrý den ráno u hrobu mé prababičky, které všichni kromě životních novinek povinně také sdělujeme aktuální politickou situaci ve stylu – „jestli náhoda není převrat“ nebo nám „zase všechno nezabavili“. Všem svým předkům vděčím za mnohé, samozřejmě kromě genofondu, který nevychází... (jak se říká). A tak balím hřbitovní sadu a na všechny se moc těším. Tentokrát i se synem Frederikem. A když Bůh dá, uvidíme trojsprež s chocholem a plačkami v průvodu.

Jindra Tužilová
vedoucí legislativní
analytička SMS ČR

Dušičky a samosprávy aneb Na co je teď vhodná doba?

Všechno má svůj začátek i konec. S příchodem podzimu a blížících se Dušiček vzpomínáme častěji než jindy na zesnulé, a to nejen v myšlenkách. Připomínáme si je i návštěvou hřbitova. Samotné dušičkové návštěvě zpravidla předchází návštěva pracovní. Dříve se toto období často podobalo (možná ještě někde i podobá) dušičkovému šílenství.

„Už máš upravený hrob?“ „Do svátků musím vydrhnout náhrobek a vyměnit lucernu.“ „Na všesvaté mám objednané tři věnce.“ Podobné hovory jsme slyšeli v autobuse, ve frontě na maso nebo třeba právě při „pracovní“ návštěvě hřbitova. V dnešní uspěchané době mnoho z nás zefektivňuje i péči o hrob, volí rychlejší či bezúdržbová řešení. Namísto bohatých trsů macešek, sedmikrásek a pomněnek pokrývá hroby kamenná drť či mramorová deska, živé květy se nahrazují sušenými či umělými. Roste i počet těch, kteří si údržbu hrobu objednají u specializované firmy, včetně služby zapálení svíčky v předem sjednaném čase.

Že vás to přimělo k přemýšlení? V souvislosti s Dušičkami přinášíme i samosprávám pár tipů k zamyšlení.

Třídít odpad můžete i na hřbitově

Pryč jsou doby, kdy se za každou hřbitovnu zdí válely haldy starých věnců, jak to známe třeba z knihy *Po strništi bos* Zdeňka Svěráka. Tyto dřívější běžné černé skládky se postupem času přemísťovaly do kontejnerů a obce dnes odpad ze hřbitovů pravidelně likvidují. Z důvodu různorodého obsahu zamíří bohužel často na skládku. Přitom třídít se dá i tady. Je ale nutné návštěvníkům hřbitova systém třídění přiblížit. Komu by se chtělo přenášet nebo převážet odpad do určených nádob přes půl obce? Takto uvědomělí bohužel dnes většinou občané nejsou.

Popelnice nemusí hýřit barvami...

Odpůrci barevných popelnic namítnou, že hřbitov a jeho okolí není vhodným místem pro tuto „barevnou hudbu“. Jedním z řešení ale mohou být i černé popelnice se štítkem označujícím druh odpadu. Pokud tak doposud nečiníte a podaří se vám technicky vyřešit svoz (v menších obcích ideálně správce pohřebiště připraví svozové firmě v době svozu kontejnery na přístupné místo) a umístění více nádob, zkuste to! Budete překvapeni, kolik skla a plastu ze směsného kontejneru právě na hřbitově vytrídíte. Pochopitelně největší objem bude stále tvořit bio odpad, který rovněž není nutné odvážet na skládku nebo do spalovny.

Je dnes hrobových míst nedostatek?

Jsou oblasti, kde mají administrátoři na klasické hroby nebo hrobky dlouhé pořadníky. Mít

honosný hrob s monumentálním náhrobkem, často i se sochařským dílem, byla v minulosti výsada zámožných, ctihodných a veřejně činných občanů. Mnohem častější jsou ale hřbitovy s hroby opuštěnými. Pozůstalí, bohužel, volí pro ostatky svých předků raději skříňky v kolumbáriu.

Dušičkové období je vhodné pro označení „volných hrobů“

V listopadu a prosinci si lidé více než jindy uvědomí význam památek předků. Návštěvy hřbitova jsou častější a pro samosprávy tak může jít o období, kdy bude vhodné, ale i efektivní označit volné hroby. Možná návštěvníci hřbitova dojdou k závěru, že si naše životy i životy našich předků zaslouží důstojnější památku než jen okénko jako v králíkárně.

Trend kolumbárií: Jen krátká epizoda?

Badatelé tvrdí, že vyspělost civilizace se pozná podle toho, jak uctívá své předky. Jak podle tohoto tvrzení budou jednou naši potomci hodnotit dobu, ve které nyní žijeme? Jak si budou vysvětlovat odklon od staleté tradice udržování rodinných hrobů? Možná se časem ukáže, že z historického pohledu byl trend kolumbárií jen krátkou epizodou a v obcích se k pohřbívání do země zase vrátíme.

Zelené pohřebnictví

Ekologie se dostává do popředí ve všech oborech lidské činnosti, pohřebnictví nevyjímaje. Mnozí při uspořádání svých posledních věcí přemýšlí i o tom, jakou uhlíkovou stopu po sobě po smrti zanechají. Neuvolňovat do ovzduší oxid uhličitý, nekontaminovat zeminu a spodní vody chemickými látkami, nezatížit svět rakví a dalšími proprietami s konvenčním pohřbem spojenými, to jsou důvody rozvoje zeleného pohřebnictví i u nás. Dalšími negativy kremací, o nichž se v poslední době diskutuje, je vysoká spotřeba dnes i finančně náročného plynu či vznik emisí rtuti.

Pohřeb žehem je v České republice velmi rozšířený

Udržitelné pohřebnictví je u nás zatím v plenkách. Čas od času v médiích probleskne zpráva o využití proutěné rakve, pohřbení zesnulého ve smutečním rubáši nebo o kompostování nebožtíků, což je v zahraničí již praktikovaná metoda. Byť poslední novela zákona o pohřebnictví neklade pohřbívání v rakvi jako zákonnou podmínku, jedná se zde o natolik zakořeněnou tradici, že k zásadním změnám v dohledné době pravděpodobně docházet nebude. Během posledních 100 let pohřby do země zcela upozadily kremace, které jsou v České republice velmi populární. Ač v některých obcích způsob pohřbívání do země stále přetrvává, 90 procent všech pohřbů na našem území probíhá žehem. Pro zajímavost – první kremace na našem území se konala 23. 11. 1921 v Praze v tehdy provizorním krematoriu v nové obřadní síni na Olšanských hřbitovech, kdy byl zpopelněn lékař František Adamec.

Pojištění hřbitova

Všichni máme v živé paměti ničivou sílu tornáda, které v červnu 2021 zasáhlo jižní Moravu. Emotivní záběry zachytily mimo jiné také poničené náhrobky na hřbitovech v Moravské Vsi, Hruškách a Mikulčicích. Přírodní živly starostové zkrátit nemohou. Do pojištění obecního majetku však mohou zahrnout také hřbitov, jeho vybavení, ale i náhrobky. A ze zkušeností víme, že je vhodné pojistit i plot okolo hřbitova, přestože by se mohlo zdát – a teď mi odpusťte špetku černého humoru na závěr – že takový plot je vlastně zbytečný, když ti, co jsou uvnitř, ven nemůžou, a ti, co jsou venku, dovnitř nechťejí.

Adéla Palíšková
legislativní analytička
SMS ČR

Legislativní analytička SMS ČR: Ráda se procházím po hřbitově. Uklidňuje mě to

Rozhovor

Legislativní analytička Adéla Palíšková v právní poradně SMS ČR často odpovídá na dotazy, které se týkají pohřebnictví. Není divu, je to už dlouho „její parketa“. Proč je jí toto téma tak blízké, proč má ráda hřbitovy a jak se cítí v roli smutečního řečníka? A proč o smrti a pohřebnictví vypráví i dětem ve škole?

Adélo, už nějakou dobu si tykáme, proto bych ráda tykání zachovala i v následujícím rozhovoru... Proč je pohřebnictví právě tvojí parketou v legislativním oddělení SMS ČR?

Když jsem na legislativu nastoupila a zmínila se, že se jako místostarostka chodím na smuteční obřady loučit s našimi občany a obecní hřbitov mám také ve své gesci, bylo jasné, že mi toto téma bude přiděleno. Postupně jsem se za SMS ČR dostala do pracovní skupiny pro pohřebnictví při MMR a doplnila si vzdělání na Katolické teologické fakultě UK v programu celoživotního vzdělávání „Kultura pohřbívání, pastorační a společenské aspekty posledních věcí člověka“.

Mnohým lidem nahánějí hřbitovy hrůzu. Jaký k nim máš vztah ty?

Dětství jsem prožila v ulici za hřbitovem, jít večer ze Sokola okolo hřbitova nebylo pro mě nic zvláštního. Hry za hřbitovni zdi mezi hromadami starých věnců, pozorování hrobníka hloubícího hrob, tančení na hřbitovni zdi s pampeliškovým věnečkem na hlavě během spouštění nebožtíka do rakve (to jsem tehdy doma dostala ale hodně velký kartáč), to vše mi do života dalo mnohem víc než všechny školy. A dodnes se ráda procházím po hřbitově. Uklidňuje mě chodit mezi hroby, číst si pořád dokola jména sousedů, příbuzných a známých. Představuju si, jak jsem byla stará, když odešli z tohoto světa, dopočítávám, kolik jim bylo let nebo jak dlouho byli bez partnera. Sleduji, jak se v rodinách dědila křestní jména, prohlížím fotky a hledám podobnost s jejich potomky...

Tak v tom jsi se velmi podobná. Já jsem na náhrobcích hledala i vhodná jména pro své syny...

Pro mě jsou při procházkách po hřbitově úplně nejlepší čichové, sluchové a hmatové vzpomínky. Když procházím okolo hrobu Vránových, ucítím vůni cigára pantáty Vrány, který stával ve vratech. Zavzpomínám na paňmámu Sedláčkovou, která svým vysokým hlasem oslovovala moji babičku Sázelko, a přestože byl mezi nimi věkový rozdíl jen jeden rok, vykaly si. Uslyším laskavý hlas paní Kellarové, jak vzpomíná na svého strýčka faráře Kroupu. Vybaví se mi robustní dámské kolo paní Králíkové, které měkce hloubilo stopu v prachu polničky cestou do řepy. U hrobu kovářského mistra Jáška mi v uších zazní úder kladiva na kovadlinu v kovárně ve dvoře. Dokonalá chuť vanilkových rohlíčků podle rodinného receptu stařenky Poledníkové mi

spolehlivě přivodí tsunami slin, když zavzpomínám na Fandu Zdráhalovou. A pomněnkové náušnice nosila školnice Emilie Marečková snad jenom proto, abych na ně nikdy nezapomněla. Taková procházka po hřbitově je pro mě lepší než film oceněný Oskary, poutavý román nebo návštěva koncertu. Můžu si ji dopřát kdykoli a může trvat tak dlouho, jak já chci. A dopřávám si ji i na dovolených jak v ČR, tak i v zahraničí.

Úplně jsem se zasnila a málem bych při tvém vyprávění zapomněla, že děláme rozhovor pro představitele samospráv. Jak ses dostala za řečnický pult v obřadní síni? Vzpomeneš si na svou první smuteční řeč?

Smuteční řečník, který v naší obci tuto čestnou funkci zastával, už kvůli vysokému věku nemohl. Obec se pak se zesnulými občany loučila ústy oficiální smuteční řečnice z pohřební služby krátkou větou v závěru proslovu. Když ale zemřel jeden z nejstarších a vážených občanů a zástupce jednoho z tradičních sedláckých rodů v naší obci, obrátil se bývalý starosta s prosbou na mě, abych se s ním rozloučila já. První řeč jsem psala tři noci, kterými jsem se doslova probrečela. Bylo to pro mě o to citlivější, že jsem se zesnulým strávila poslední rok desítky hodin při mapování jeho vzpomínek. Vzpomínal na své myslivecké, včelařské a hasičské začátky, na nadšení občanů při budování sokolovny, jeho spory s tatínkem při zavádění nových metod v hospodaření, na konec druhé světové války či na zakládání družstva, ale taky na počátky vztahu se svou manželkou a období prvních lásek a školní léta. Ne všechny vzpomínky je možné zveřejnit, ale ve svých hovorech jsme se dostali i k pozici. A právě jeho oblíbenými verši jsem zakončila svou první smuteční řeč v narvaném kostele.

Ale úplně první smuteční řeč jsem psala svému tatínkovi. Vůbec nevím, jak jsem to ve vysokém stupni těhotenství tenkrát dokázala, ale měla jsem pocit, jako by mi ji on sám diktoval.

Kde všude smuteční proslovy pronášíš?

Nejčastěji v obřadní síni v nedaleké obci Nezamyslice nebo u nás v kostele, ale vlastně se snažím doprovodit všechny občany naší obce všude tam, kde jim pozůstali vypráví pohřeb. Ne vždy je to možné. Letos jsem se například loučila i z dovolené v Tunisku. Smuteční řeč jsem namínila a obřadnice ji smutečním hostům v obřadní síni pustila ze záznamu. Byla pro maminku kamarádky a mrzelo mě, že jí nemůžu být v těžké chvíli nablízku.

To už ale není součástí funkce smutečního řečníka být nablízku pozůstálým, nebo se pletu?

To víš, že často bývám mezi prvními, kdo s dětmi zesnulých nebo ovdovělou osobou mluví jako první. V oblasti odchodu z tohoto světa platí dvojnásob, že ať se člověk na cokoli připravuje sebelíp, realita je vždy nakonec úplně jiná. I racionálně uvažující člověk s dokonalými organizačními schopnostmi je najednou rád za informace, jak postupovat při vyřizování pohřbu, vděčný, že ho někdo vyslechne a je vedle něj za přílivu největší vlny lítosti a smutku. Nejednou jsme pomáhala vybírat ze skříně oblečení na pohřeb, kontrolovala množství kapesníků, pomáhala zařizovat květiny... Naše společnost vytěsnila ze svých životů cíl své pozemské cesty, kterou smrt je, blízcí nám umírají osamoceni v nemocnicích, dětem odpíráme účast na pohřbech a odvykli jsme si truchlit. Nejen formou černého oblečení a odmítáním účasti na společenských událostech, ale sami sobě nedáváme prostor odeznít smutek přirozeně.

To je důvod, proč se věnuješ tomuto tématu i ve školách?

To je trochu nadnesené to takto nazvat, ale máš pravdu. Jednou za rok si udělám čas a o největším tajemství, o smyslu života, nesmrtelnosti, ale taky symbolech smrti, formách rozloučení se zesnulými a možnostmi uctění jejich památky, si právě před Dušičkami, jako místostarostka obce, chodím povídat s dětmi z naší základní školy. Na závěr mám pro ně připravený úkol navštívit místní hřbitov a zapálit svíčky na hrobech, které vypadají opuštěné, přečíst si na náhrobcích, či ostatky v hrobu spočívají, a podívat se, jak lidé vyjadřují úctu svým předkům. Krásnou zpětnou vazbou jsou pak pro mě fotky, které mi z návštěvy hřbitova děti posílají.

Díky za inspirativní rozhovor, Adélo. Sejdeme se na hřbitově, chce se mi na závěr našeho povídání dodat.

Rozhovor vedla Marie Macháčová

SMS ČR: Konzervace železnic může vést k jejich faktickému rušení a snížení dopravní obslužnosti venkova

Novela zákona o dráhách včetně institutu přerušení provozuschopnosti dráhy, který navrhovala ze zákona v pozměňovacím návrhu vypustit senátorka Hana Žáková, v době uzávěrky tohoto čísla SMSky čeká po podpisu prezidenta na zveřejnění ve Sbírce zákonů. Sdružení místních samospráv ČR to považuje za nešťastné. Má za to, že tzv. konzervace železničních tratí bude v praxi pouze zjednodušeným způsobem, jak regionální tratě bez náhrady zrušit. Řadě obcí nyní hrozí snížení dopravní obslužnosti.

Aktuálně

Důvody k novele?

Připomeňme si, že hlavním cílem této novely byla aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/782 ze dne 29. dubna 2021 o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě. Zákon tak nově upřesňuje např. právní úpravy provozování zařízení služeb, pro která je v souladu s platnými evropskými směrnici o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, zúžení okruhu podmínek pro připuštění ke zkoušce, která je podmínkou pro vydání průkazu způsobilosti k řízení drážního vozidla na trolejbusové dráze, nebo drobně upravuje ustanovení o inspekci práce.

SMS ČR sledovalo vývoj novely od počátku

Sdružení místních samospráv ČR sledovalo vývoj novely zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, jakožto povinné připomínkové místo. V rámci meziresortního připomínkového řízení se vymezilo proti zavedení institutu přerušení provozuschopnosti dráhy (dříve nazývaného konzervace). Z pera sdružení vzešel pozměňovací návrh předložený senátorkou Hanou Žákovou, který následně schválil Senát. Poslanecká sněmovna jej však zamítla a k prezidentovi se dostala novela zákona o dráhách doplněná pozměňovacím návrhem poslance Martina Kupky s již zmiňovaným institutem přerušení provozuschopnosti dráhy. Prezident návrh podepsal 25. září.

Ohlédnutí

Novela obsahovala institut *přerušení provozuschopnosti dráhy* (dříve nazývaný konzervace dráhy) již ve svém původním návrhu ze dne 12. 7. 2022, kdy ji předložilo Ministerstvo dopravy. Už tehdy jej SMS ČR v rámci meziresortního připomínkového řízení, podobně jako Svaz měst a obcí ČR nebo Hospodářská komora ČR, požadovalo z novely odstranit. Hospodářská komora např. upozornila na skutečnost, že nový institut by vážně ohrožoval jeden ze základních principů naplňování cílů *Plánu jednotného evropského dopravního prostoru* (Bílá kniha), kterým je vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje, převedení stanovených podílů silniční přepravy nákladu na železnici, rozvíjení železniční sítě a udržování husté železniční sítě ve všech členských státech. Podle přijatých strategických materiálů by měla většina objemu přepravy cestujících na střední vzdálenost do roku 2050 probíhat po železnici.

Vloni byl na základě připomínek institut z novely vypuštěn

Na základě připomínek (mimo jiné i SMS ČR) byl ještě před řádným ukončením meziresortního připomínkového řízení institut *přerušení provozuschopnosti dráhy* z novely zákona o dráhách předkladatelem vypuštěn. O této skutečnosti informovalo Ministerstvo dopravy e-mailem dne 25. 8. 2022, v němž uvedlo, že na základě rozhodnutí vedení Ministerstva dopravy byla navrhovaná právní úprava přerušení provozuschopnosti a provozování dráhy nebo její části z předloženého materiálu zcela vypuštěna. Připomínky Sdružení místních samospráv ČR tak byly vypořádány. Při Ministerstvu dopravy následně vznikla pracovní skupina bez účasti zástupců samospráv, která se nadále tématem konzervace drah zabývala.

Jak se červík přerušení provozuschopnosti do novely provrtal?

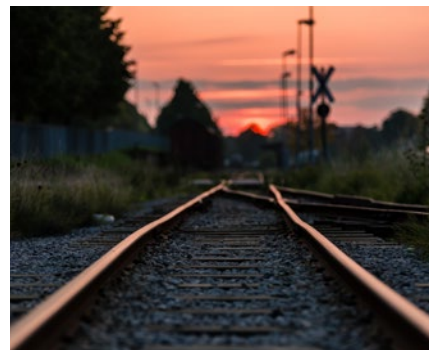
Po ukončení meziresortního připomínkového řízení byl ve druhém čtení novely v Poslanecké sněmovně do systému vložen pozměňovací návrh poslance a ministra Martina Kupky, který zmiňovaný institut *přerušení provozuschopnosti dráhy* opět do novely zavádí. Novelu včetně institutu následně schválila Poslanecká sněmovna. Došlo tak k uzákonění institutu, který může zásadním způsobem ohrozit budoucí podobu české železniční sítě. Jeho ukotvení v zákoně, při snížení rozsahu užití dráhy pod hranici 300 jízď ročně pro účely přepravy cestujících, nebo 12 jízď ročně za účelem přepravy věcí, je potenciální existenční hrozbou pro všechny železnice v území.

Dnem D bylo 12. září

V srpnovém vydání SMSKY jsme informovali, že k dalšímu jednání v PSP ČR dojde na přelomu léta a podzimu. Dnem D bylo 12. září, kdy poslanci pozměňovací návrh senátorky Hany Žákové zamítli a pro novelu, která původně měla transponovat směrnici EU, zvedlo ruku 180 ze 183 přítomných poslanců.

SMS ČR: Argumenty předkladatelů jsou liché

„Členové a odborníci z pracovní skupiny pro dopravu SMS ČR jsou přesvědčeni, že argumenty zastánců institutu a předkladatelů pozměňovacího návrhu, v čele s Martinem Kupkou o úsporách finančních prostředků (udáváných ve výši okolo 280 mil. Kč)

i lidských kapacit při správě několika nejméně využívaných tratí v ČR, jsou liché,” tlumočil výsledky odborné diskuse pracovní skupiny její předseda Václav Venhauer. „Novela zákona totiž umožňuje nejen rušení provozu, ale i likvidaci tratí, a to velmi snadno. Rozhoduje o něm Drážní úřad, bez zásahu sdružení dopravců, bez rozhodování Ministerstva dopravy, bez projednání na vládě. Dotčené obce se o záměru Drážního úřadu dozví až jako účastníci správního řízení. Zpětné obnovení provozu je nejen mnohonásobně složitější, podléhá rozhodnutí vlády, je podmíněno až devíti administrativními kroky, ale především je v praxi výrazně nákladnější než proklamované úspory,” dodal na vysvětlenou Venhauer.

Je to netransparentní! Vše se navíc odehrálo bez organizací hájících zájmy samospráv

Rozum zůstává stát nad tím, že tak zásadní věc, jakou je zavedení institutu *přerušení provozuschopnosti dráhy*, nebyla od počátku projednávání novely ve Sněmovně její součástí, ale byla do ní (původně čistě transpoziční novely) dodána formou pozměňovacího návrhu. Pracovní skupina pro dopravu SMS ČR to považuje za velice netransparentní. Stejně tak skutečnost, že pracovní skupina při Ministerstvu dopravy, jež vznikla za účelem zhodnocení všech dopadů případného rušení tratí v území, složená ze zástupců Správy železnic, Svazu dopravy ČR, Hospodářské komory ČR, Sdružení železničních nákladních dopravců ČR, České asociace organizátorů veřejné dopravy a Svazu osobních železničních dopravců, nepřizvala k diskusi žádnou organizaci hájící zájmy samospráv.

**Zpracovala
Adéla Palíšková
legislativní analytička
SMS ČR**

Ochranná pásma vodních zdrojů: Týká se vás to také?

Voda a vodní zdroje byly vždy jedním z klíčových faktorů ovlivňujících fungování lidských společenství. Nejinak je tomu dnes, kdy navíc žijeme v době stále výraznějších projevů měnícího se klimatu. Česká republika leží na evropském rozvodí, tudíž od nás voda řekami odtéká a jedním „přítokem“ jsou atmosférické srážky. Proto je nezbytné věnovat pozornost proměnám v jejich intenzitě a rozložení v čase, tedy promýšlet opatření proti povodním a suchu, ale v neposlední řadě i pro ochranu zdrojů podzemních i povrchových vod. Důležitým kritériem je přitom nejen kvantita, ale i kvalita vody. Hospodaření s vodou je přitom nezbytné zabezpečit na všech úrovních – od jednotlivců a domácností až po státy a nadstátní organizace. Nezastupitelnou roli tedy hrají i obce, místní komunity a další lokální i regionální aktéři.

Projektová kancelář Jihlava

Jak fungují ochranná pásma?

Jedním z nástrojů, se kterým stávající legislativa ve vztahu k vodním zdrojům pracuje, jsou ochranná pásma. Ta fungují jako jakási nárazníková zóna a mají sloužit k zajištění vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti vodního zdroje využívaného nebo využitelného pro zásobování pitnou vodou. Prakticky jde tedy o nástroj územní ochrany vody, který zároveň určitým způsobem limituje činnosti v dotčeném (spádovém) území. Opatření obecné povahy, kterými se ochranná pásma vyhlášují, mohou podrobně specifikovat zakázané činnosti, jež poškozují nebo ohrožují chráněné zájmy. Zákazy přitom směřují jak k bezprostřednímu okolí jímacího nebo odběrného zařízení, tak k ochraně vodního zdroje (kvality i kvantity) v kontextu širšího okolí. Určité zákazy platí také přímo ze zákona, např. zákaz vstupu a vjezdu do ochranného pásma I. stupně.

Projekt cílí na nedostatky právní úpravy, potřebné změny či opatření

Akademie věd ČR (Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i., a Ústav pro hydrodynamiku AV ČR, v.v.i.) ve spolupráci s Univerzitou Tomáše Bati v současné době v rámci výzkumného programu Strategie AV21 Voda pro život realizuje projekt nazvaný *Ochranná pásma vodních zdrojů – sucho, právo a praxe*. V jeho rámci je věnována pozornost analýze stávající právní úpravy a praktickým aspektům fungování ochranných pásem vodních zdrojů, včetně postavení dotčených obcí, jejichž katastrálních území se režim ochranných pásem dotýká, jakož i postavení dotčených vlastníků a uživatelů půdy. Cílem aktivity je hodnocení případných nedostatků právní úpravy a návrh potřebných změn či opatření, a to v kontextu klimatické změny, sucha a souvisejících otázek.

Zajímá vás toto téma?

Pokud se na území vaší obce ochranné pásmo vodního zdroje přímo nachází či jste jinak dotčeni nebo se jen chcete podělit o své postřehy a zkušenosti s touto problematikou, neváhejte se obrátit na autory tohoto příspěvku a řešitele projektu na e-mailových adresách tereza.snopkova@ilaw.cas.cz a zicha@utb.cz.

Tereza Snopková a Jiří Zicha

Článek vznikl za podpory Výzkumného programu Strategie AV21 Voda pro život

Vzdělávejte se s námi. Podzimní kurzy se zaměří na klimatické změny a posílení resilience

Online kurzy a webinář zaměřené na klimatické změny, jejich dopady na komunity a posílení resilience vůči těmto změnám a důsledkům připravila na říjen a listopad jihlavská projektová kancelář SMS ČR. Programy jsou určeny zástupcům obcí, příspěvkových organizací zřizovaných obcemi a nestátních neziskových organizací.

Online kurz Voda v obci a krajině

středa 18. 10., 9:00–13:00

čtvrtek 19. 10., 9:00–12:00

lektoři: Gabriela Licková, Jiří Zicha, Lubomír Kříž

Webinář o odpadovém hospodářství pro obce

středa 26. 10., 15:30

lektor: Milan Havel

moderuje: Oldřich Vávra

YouTube kanál SMSČR EDUCATION

Online kurz Voda v obci a krajině

středa 15. 11., 9:00–13:00

čtvrtek 16. 11., 9:00–12:00

lektoři: Gabriela Licková, Jiří Zicha, Lubomír Kříž

Škola místních samospráv nabízí vzdělávání se zkušenými lektory

Škola místních samospráv (ŠMS) má tentokrát zkrácenou podobu. Tématy přednášek jsou zákon o obcích, správní řád, veřejné finance, životní prostředí a krizové řízení. Připraveny jsou dva online kurzy, na nichž se můžete opět setkat se zkušenými lektory.

1. ŠMS dopolední – pro uvolněné zástupce a zaměstnance obcí

úterý 24. 10., 8:30–10:30 – Zákon o obcích (Jan Havlík); 10:45–12:45 – Správní řád (Ivana Pařízková)

čtvrtek 26. 10., 8:30–10:30 – Veřejné finance (Jan Havlík); 10:45–12:45 – Životní prostředí a krizové řízení (Lubomír Kříž)

2. ŠMS odpolední – pro neuvolněné zástupce obcí

úterý 31. 10., 16:00–18:00 – Zákon o obcích (Jan Havlík); 18:15–19:15 – Životní prostředí (Lubomír Kříž)

středa 1. 11., 16:00–18:00 – Správní řád (Ivana Pařízková); 18:15–19:15 – Krizové řízení (Lubomír Kříž)

úterý 7. 11., 16:00–18:00 – Veřejné finance (Jan Havlík)

Další informace najdete a registrovat se můžete na www.portalzastupitele.cz.

Jana Mattyašová

Reflexáci do základních a mateřských škol

společný projekt SMS ČR, JukejReflex s.r.o. a ČKP

V letošním roce navazujeme na úspěšný projekt s názvem Dodání retroreflexních prvků do obcí. Tentokrát jsme však necílili na malé obce, ale na jejich mateřské a základní školy. Jsou to právě děti, které jsou na místních komunikacích nejvíce ohroženy, proto je nezbytná edukace a distribuce právě ve školách!

Zdroj: ZŠ a MŠ Žalany

Do projektu se zapojilo 623 škol, které obdržely 1000 zásobníků, v každém z nich 500 reflexních samolepek, montážní sadu, návod a další vzdělávací materiály.

Součástí projektu je také soutěž mezi školami, ve které mohou vyhrát šek na 15 000 Kč! Úkolem v rámci soutěže je namalovat pomocí světla a samolepky Reflexáka obrázek, který zachytí pomocí dlouhé expozice na své telefony. Každá škola vybere nejpovedenější fotografii, kterou do soutěže přihlásí. Naše porota potom vybere tři nejhezčí fotografie, které budou oceněny na Celostátní konferenci SMS ČR ve Zlíně dne 22. listopadu 2023.

Kontakty:

Koordinátoři distribuce:

Oldřich Přecechtěl, precechtel@smscr.cz

Filip Laciga, laciga@smscr.cz

Koordinátorka vzdělávacích aktivit:

Edita Nezvalová, editanezvalova@smscr.cz

SMS ČR JE TU UŽ 15 LET!

Sdružení místních samospráv ČR letos slaví 15 let své existence. Tomuto kulatému výročí se letos věnujeme i v SMSCE. V každém čísle něco připomeneme, něco zrekapitulujeme, na něco upozorníme, s někým na toto téma povedeme rozhovor. Zachovejte nám svou přízeň. Jsme tu pro vás!

Když je člověku 15 let, zpravidla dokončuje základní školu a přemýšlí, co dál. Toto ale není případ SMS ČR

Jednou z výrazných osobností SMS ČR je bezpochyby i jeho místopředseda, ale také poslanec PČR a starosta obce Vysočina v Pardubickém kraji Tomáš Dubský. Povídáme si nejen o jeho aktivitách v pracovních skupinách či o tom, co pro něj sdružení znamená a jak zvládá skloubit všechny pracovní povinnosti, ale třeba i o jeho nedávné pěší pouti do Santiaga de Compostela...

Rozhovor

Znáte Sdružení místních samospráv ČR od samého počátku jeho vzniku nebo kdy jste se o něm poprvé doslechli a co (nebo i kdo) se vám při tom dnes vybaví?

Musím se přiznat, že od začátku úplně ne. Myslím, že naše obec se stala členem v roce 2014. Na základě pozvání kolegů starostů jsem se účastnil krajského shromáždění a velice dobře si pamatuji, jak jsem byl nadšený, že toto je konečně organizace, která skutečně pomáhá řešit starosti především malých obcí. Vstup už byl velmi rychlý, protože zastupitelstvo obce bylo také pro. Následně jsem si několikrát vyzkoušel, jak se díky SMS ČR dají řešit problémy, se kterými jsme si dříve nevěděli rady. Z osob se mi vybaví předsednictvo SMS Pardubického kraje a skvělý přístup všech jeho členů.

Co pro vás SMS ČR znamená dnes? Jak moc je jeho role pro samosprávy významná?

V tomto zůstal můj pohled stále stejný. Naše sdružení je pro mě tou správnou organizací, která obhajuje zájmy samospráv. Nejde ale jenom o obhajování zájmů, ale také o poradenství, a důležité je i sdílení zkušeností. V tom je SMS ČR nenahraditelné. Vše je navíc podpořeno množstvím členů. Více než 2 300 členů je velká síla, ale také velká odpovědnost pro všechny.

Co byste přál sdružení k jeho 15. narozeninám?

Když je člověku 15 let, tak zpravidla dokončuje základní školu a přemýšlí, co dál. Toto ale není náš případ. SMS ČR je silná a sebevědomá organizace, která má jasný směr a cíle. To vše může fungovat jen díky podpoře všech členů – více než 2 300 starostek a starostů, skvělému a profesionálnímu týmu, legislativě a všem, kteří se na činnosti podílí. Těm patří velké poděkování, uznání a obdiv. A k tomu směřuje i moje přání, přeji SMS ČR hlavně hodně aktivních lidí, kteří mají chuť hájit zájmy samospráv.

Vy jste nejen místopředsedou této celostátní organizace, ale také předsedou

„Pokud chceme služby na venkově udržet, tak se občas musíme postavit za pult sami. U nás to tak děláme už od roku 1988. Po čtrnácti dnech se střídáme a dá se to zvládnout. Navíc při své současné funkci mám výbornou zpětnou vazbu na to, co a jak děláme. A jsem za ni rád,“ říká Tomáš Dubský.

pracovní skupiny pro služby na venkově, kde řešíte řadu významných témat, jako jsou Česká pošta, prodejny a obchody na venkově, automatické prodejny... Mimochodem, poslední jmenované téma jsme „oslavovali“ v březnu minulého roku, kdy se ve Strakonici otevřela vůbec první taková samoobslužná prodejna, kde si lidé mohou nakoupit třeba i ve tři ráno, aniž by tam musel být personál. Prodejna funguje díky mobilní aplikaci. Máte od té doby informace o tom, že by se podobnou cestou vydaly i další obce? Jaký je zájem o automatické prodejny?

Na začátku musím říci, že jsme moc rádi, že mohou být součástí této pracovní skupiny, protože to je příklad toho, jak může fungovat skupina velice aktivních starostek a starostů napříč celou naší republikou. Témat k řešení je skutečně hodně a řadu z nich jste uvedla už ve vaší otázce. K automatickým prodejnám můžu uvést, že to dnes začíná být velké téma a neustále se otvírají nové obchody. Zrovna minulý týden jsem

zastupoval SMS ČR na tiskové konferenci, kde skupina COOP oznamovala, že díky finanční podpoře svých partnerů v příštím roce otevře 50 dalších automatizovaných prodejen. Osobně v tom vidím velkou šanci pro udržení služeb na venkově. Navíc jde tento model využít i v tzv. poloautomatizovaném provozu, kdy vám zůstává komfort obsluhy a otevření 24/7. Musím připomenout i konferenci, kterou SMS ČR pořádalo v Pardubicích a obchodní služba byla jedním z hlavních témat. Právě spolupráce obcí a provozovatelů obchodů je jednou z otázek, které se velmi intenzivně věnujeme. Začínají se objevovat nové modely jakýchsi franšízových prodejen, kdy obec poskytne vhodné prostory a obchodník zajistí provoz. Zde je právě důležitá vzájemná informovanost, protože když něco funguje u vás, tak proč by to nemohlo jít i jinde.

Jaká další témata v pracovní skupině aktuálně řešíte? Víme například ještě o autobusových čekárnách... V čem jste pokročili?

Stálým tématem je již zmiňovaná Česká pošta a zde chci poděkovat za to, že se pravidelně na-

ších jednání účastní zástupce tohoto podniku. Myslím, že to má dobré dopady oběma směry. Dále jsme zapojeni v projektu Česko platí kartou, jehož úkolem je zpřístupnit platební terminály i menším podnikatelům a třeba i obecním úřadům. V rámci tohoto programu si můžeme každý zdarma vyzkoušet výhody a poté se sám rozhodnout. Zároveň jsme před třemi lety začali pořádat výjezdní zasedání, kdy se věnujeme vybraným tématům. Zde vždy dochází k návštěvě hostitelské obce, a přitom se řeší třeba i zmiňované autobusové čekárny. Veřejný prostor je téma, kterému je třeba se věnovat. Ovlivňuje nás mnohem více, než si vůbec uvědomujeme, a rozhodně nemusí být pouze účelný, ale může být i krásný. Věnujeme se prostě všemu, co se službami na venkově souvisí.

Chtělo by se mi říct, zvířátko na konec: Pracovní skupina se rovněž zabývá problematikou psích exkrementů. Vy sám jste chovatelem psa, takže je to pro vás jistě téma rovněž aktuální. Co starostům radíte? Jaká cesta by mohla být účinná?

Tak to je moc hezká otázka. Ale jenom uprám, že se nezabýváme pouze problémem psích exkrementů, ale chovem zvířat jako celku. Nemusí se vždy jednat pouze o psy. Aktuálním tématem jsou toulavé kočky a občas byste se divili, co mají lidé doma za zvířecí mazlíčky. Ale zpět k vaší otázce. U nás na venkově to máme v tomto mnohem jednodušší, neboť většinu procházek absolvujeme ve volné přírodě, nicméně pro pohyb po obci máme vždy připraven i nezbytný igelitový sáček. Pro případ volně pobíhajících psů se nám nejlépe osvědčila spolupráce s městskou policií ze sousedního města Hlinska. Dále si vylepšujeme evidenci o fotografech a už se to několikrát vyplatilo. Ale asi nejdůležitější je komunikace přímo s občany, protože zájem musí být oboustranný.

Na konci ale ještě nejsme. Jako poslanec Parlamentu České republiky jste se dostal od starostování i do té nejvyšší politiky. Jak moc to změnilo váš život?

Na podobné otázky rád odpovídám, že si myslím, že ta „vysoká“ politika není zase tak vysoko, a hlavně musí být stále co nejbližší lidem, pouze potom to má smysl. Život mi to ale změnilo hodně. Časově je jednání PS PČR těžko předví-

datelné a tomu odpovídá i neustálá změna dalšího programu. I nadále se věnuji otázkám, které přímo souvisí s venkovem, to znamená zemědělství, životnímu prostředí a již několikrát zmiňovaným službám. Venkov spravuje větší území naší republiky a je tady doslova pro všechny. Pořádám i odborné semináře k architektuře na malých obcích nebo třeba k úpravě veřejné zeleně. Jako velkou výhodu oceňuji zkušenosti z komunální sféry i z jednání v rámci našeho sdružení.

Ptám se na to zejména proto, že jsem si nemohla na vašem FB profilu nevšimnout, že jste s manželkou absolvovali dvanáctidenní pěší pouť do Santiaga de Compostela. To mě opravdu zaujalo. I proto, že jste si na to udělal čas. Čas prý máme na to, na co si ho uděláme... Proč jste se na tu pouť vydal?

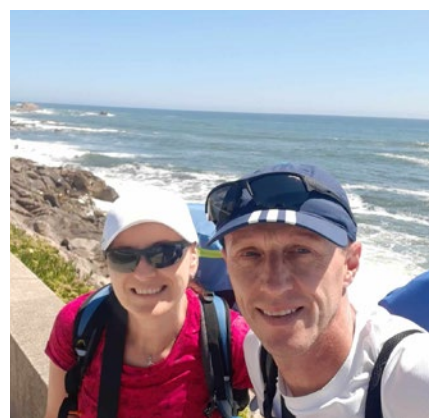
Předně děkuji, že jste naši cestu sledovala, bylo moc příjemné vidět, že to nejedeme sami, a taky to dost pomáhalo. Plánovali jsme pouť již delší dobu a dvakrát nám ji přerušil covid. Poprvé z důvodu celosvětových opatření a podruhé v loňském roce těsně před odletem onemocněla manželka. Jak s oblibou říkáme: „Asi to tak mělo být.“ Letos jsme už nic neplánovali, čas vybrali dle vládních prázdnin, kdy byla největší šance, že nebude jednat Poslanecká sněmovna, a jinak už vše nechali na cestě samotné. A je pravda, že Camino vše vyřeší za vás. Je úžasné, že v podstatě nic nepotřebujete, snad jenom dobré boty. Jdete pěšky, spíte ve společných ubytovnách, stravujete se dle situace a vždy se nějak domluvíte. My jsme zvolili trasu z Porta a bylo zajímavé i porovnání Portugalska a Špa-

nělska. Vlastní příchod do Santiaga de Compostela po necelých třech stovkách kilometrů přejí každému zažít.

Dokázal jste během této cesty opravdu nepracovat? Vypnout mozek od pracovních povinností? Nebo jste běžně telefonoval a odpovídal na e-maily?

Záleží, co člověk považuje za „nepracovat“. Díky zvolenému termínu a výbornému kolektivu spolupracovníků jsem toho skutečně moc neřešil. Některé telefonáty ale prostě vzít musíme. Třeba když vám volá policie, že v obci shořela čekárna. V této souvislosti mě překvapil zájem novinářů o to, co tomu říkám. Už se těším, jestli budou mít stejný zájem, až se postaví nová. Druhou věcí je to, co asi znají všichni kolegové. Sledujete, jak mají upravené návsi, jak sbírají odpad, jaké mají veřejné osvětlení, ale to už snad nejdě považovat za práci.

Říká se, že tyto poutě mohou být pro člověka hlubokou meditací. Prozradíte nám, co vám konkrétně pouť přinesla? Co jste si během ní uvědomil?

Je pravda, že při této cestě poznáte a navštívíte spoustu krásných a jedinečných míst, ale taky úplně obyčejná města a vesničky. Potkáte se s řadou lidí, které už nikdy znovu neuvidíte, a přitom cítíte, že to tak má být. Každý den na vás čeká řada překvapení a zážitků, které byste nikdy nedokázali naplánovat, jenom asi stačí tomu doslova jít trochu naproti. Všude jsme se setkali s obrovskou vstřícností a vzájemnou ochotou. Myslím, že to hlavní, co si z takové cesty odnesete, se objeví, až to budete potřebovat.

Plánujete zase někdy něco podobného?

Musím říci, že tato cesta nebyla naše první. Již delší dobu vyrážíme na trasy tady u nás doma. Jednou do Slavonic, podruhé do Velehradu nebo třeba do Znojma. Je tady krásně a mnohdy si po cestě uvědomím, že v této obci znám paní starostku nebo pana starostu. A tak se nám to s tím naším sdružením vlastně hezky spojuje.

Děkuji za rozhovor!

A já děkuji za zajímavé otázky a přeji všem úspěšné zvládnání jejich starostovských povinností.

Rozhovor vedla Marie Macháčová

Jsme SMS-sluzby s.r.o. a samosprávám a jimi zřizovaným školám nabízíme už od roku 2018 mnohem víc než jen služby pověřence pro ochranu osobních údajů, která exkluzivně zahrnuje i přístup k newsletteru Samospráva v právu. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Umíme provést i audit webových stránek. A co můžeme nabídnout školám? Poskytujeme pověřenecké služby, v rámci kterých zdarma vydáváme newsletter Škola v právu, zajišťujeme rovněž školskou právní poradnu. A také pro vás píšeme! Přesvědčit se o tom můžete na naší dvoustránce, kterou si právě prohlížíte, a na webových stránkách SMS-sluzby s.r.o. v sekci Aktuálně, kde najdete všechny naše texty v plném rozsahu. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o. jsou tu pro vás a vaše školy. Jsou tu k vašim službám!

Pověřenecké služby – Lenka Matějová
lenka.matejova@sms-sluzby.cz, 724 595 111
Veřejné zakázky – Michaela Jelínková
michaela.jelinkova@sms-sluzby.cz, 770 600 556
Dotační servis – Martina Svobodová
martina.svobodova@sms-sluzby.cz, 778 098 224
Strategické plánování – Marek Komárek
marek.komarek@sms-sluzby.cz, 725 983 171
Autorská práva jednoduše – Jakub Iran
jakub.iran@sms-sluzby.cz, 732 633 384
Audit webových stránek – Michal Hinda
michal.hinda@sms-sluzby.cz, 734 180 507
Sekretariát – Magdalena Komárková
kancelar@sms-sluzby.cz, 723 644 867

ÚOHS potrestal zadavatele za změnu termínu plnění veřejné zakázky

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pravidelně vydává sborníky obsahující souhrn rozhodovací praxe o veřejných zakázkách, přičemž v říjnovém vydání se soustředil především na stavební zakázky. Cílem sborníku je přiblížit rozhodovací praxi ÚOHS odborné veřejnosti a pomoci zadavatelům vyvarovat se stejných pochybení. Pojďme si proto krátce představit jedno z reflektovaných pochybení zadavatele, týkající se změny termínu plnění veřejné zakázky.

V šetřené věci Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) konstatoval, že se obviněný dopustil přestupku, když uzavřel s vybraným dodavatelem smlouvu o dílo s odlišným termínem pro provedení a dokončení díla, než obsahovala nabídka a než stanovovala zadávací dokumentace (pozn. dle předložené nabídky a zadávací dokumentace mělo být dílo dokončeno nejpozději do 30. 11. 2021, v uzavřené smlouvě byl uveden termín o téměř tři měsíce později).

Obviněný argumentoval mimo jiné tím, že s ohledem na žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace prodloužil lhůtu pro podání nabídek a že vyzýval účastníky zadávacího řízení k objasnění nabídek, což mělo vliv na prodloužení doby zadávacího řízení, následně také nastalo pro restaurátorské práce nepříznivé roční období.

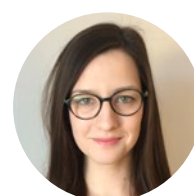
Úřad souhlasil, že realizace některých stavebních prací skutečně není v zimním období vždy možná, nicméně se jedná o skutečnost, kterou zadavatel mohl a měl předvídat, např. ve formě vyhrazené změny závazku (tu najdeme v ust. § 100 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek). Úřad dále konstatoval, že v šetřeném případě nemůže být ani doba trvání zadávacího řízení legitimním důvodem pro změnu termínu plnění.

Jak si tedy má zadavatel poradit se situací, kdy se neočekávaně prodloužila doba zadávacího řízení a původně uvedený termín plnění veřejné zakázky je ohrožen? Jak Úřad ve svém rozhodnutí připomíná, zadavatel je oprávněn v průběhu zadávacího řízení, tedy před uplynutím lhůty pro podání nabídek, změnit podmínky soutěže. Nezapomínejme, že souběžně s uveřejněním takové změny je zadavatel povinen prodloužit lhůtu pro podání nabídek – tím umožní, že na změnu podmínek mohou reagovat všichni účastníci řízení anebo i potenciální účastníci řízení, kteří se na základě změny rozhodnou nabídku podat.

Ve chvíli, kdy lhůta pro podání nabídek uplynula, zadavatel nesmí připustit žádnou podstatnou změnu zadávacích, resp. smluvních podmínek, tedy takovou změnu, která by mohla ovlivnit průběh samotného zadávacího řízení, neboť by umožnila účast jiných dodavatelů. Uvedená změna termínu plnění je proto z uvedeného důvodu nepřipustná, jak konstatoval ÚOHS, jenž za toto pochybení uložil zadavateli pokutu ve výši 100 000 Kč.

Zajímá vás konkrétní obsah uvedeného rozhodnutí nebo jiný případ zmíněný ve sborníku? Je dostupný na webu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Výše je uvedeno Rozhodnutí Úřadu sp. zn. ÚOHS-S0187/2022/VZ – potvrzeno rozhodnutím předsedy Úřadu sp. zn. ÚOHS-R0086/2022/VZ.

Eliška Huk Kloučková
administrátorka a konzultantka
veřejných zakázek

Viry nezmizely, jen vypadají jinak a chtějí data ve vašich počítačích

Máte v počítači antivirový program? Jste si jistí? A je aktuální? Říkáte si při našich návštěvách u vás na obci, proč se na to ptáme? Vždyť o počítačovém viru jste neslyšeli několik let, zatímco o ransomware, phishingu či obecně o kyberútocích se hovoří dnes a denně. Ještě před deseti, patnácti lety jsme se počítačových virů všichni báli. A i když jsme byli ochotni zaplatit za ochranu před nimi, stejně bylo téměř nevyhnutelné „chytit virus“. Ted' se ale zdá, že viry vymizely a nahradily je přímé útoky hackerů, kteří se dostanou do našich počítačů. Poměrně plynulý tok mediálních informací o úniku dat z různých komerčních firem nebo veřejného sektoru svědčí o tom, že tomu tak určitě není. Došlo jen ke změně v chování jak útočníků, tak i uživatelů digitálních technologií.

První virus chtěl demonstrovat číhající nebezpečí

První počítačový virus, zvaný Creeper, se objevil v roce 1971. Jednalo se o jednoduchý program, jehož úkolem bylo se neustále replikovat, dokud nezaplnil celý disk. Odinstalace nebyla nijak složitá – spolu s Creeperem jste získali i soubor Reaper, který uměl virus odstranit. Cílem totiž nebylo uživateli ublížit, ale poukázat na možnost útoku a odhalit bezpečnostní díry.

Prvním virem, u kterého můžeme mluvit o snaze poškodit váš počítač, byl Brain z roku 1986. Ten znemožňoval samotné naběhnutí systému. Podobně se choval například Michelangelo, který byl zájmový tým, že se spouštěl vždy 6. března. Nikdy jste si tedy nemohli být jistí, jestli váš počítač není nakažen. Jakmile přišel 6. březen, všichni infikovaní uživatelé najednou nemohli nastartovat počítače a chaos se šířil.

Rozšíření internetu nepřineslo jen pozitivu

Velkým zlomem v oblasti ochrany se na začátku 21. století stává internet. Předchozí případy se šířily pomocí disket. Najednou je tu možnost posílat e-maily, jako to dělal virus I Love You. Tvářil se jako textový soubor, ale ve skutečnosti šlo o skript, který přepisoval různé druhy dat. Kvůli snadnému šíření pomocí internetu dokázal infikovat přes padesát milionů počítačů během jednoho týdne. Tím se dostáváme do vrcholné éry počítačových virů. Číhají všude, šíří se rychle a je potřeba se proti nim aktivně bránit.

Situace se za posledních dvacet let radikálně změnila... nebo ne?

Během patnácti let se ale situace radikálně mění a my si užíváme vcelku bezpečného a klidného života na síti. Dnes už většinou nad možností chycení viru vůbec nepřemýšlíme a koupě externího antiviru je pro většinu uživatelů neobhájitelným nákladem. Snížený důraz na ochranu, mnohem větší množství dat, neustálá práce online, a přesto „se nenakazíme“, práce s počítačem je tak příjemnější, bez jakéhokoliv narušení.

Konec internetu (explorer)

V roce 2004 byl nepoužívanějším prohlížečem Internet Explorer (dále jen „IE“) od Microsoftu (dále jen „MS“). Připsal si hezkých 95 % trhu. Problém byl v tom, že jeho používání umožňovalo webu získat přístup a ovládat přímo počítač. Stránky tak sice mohly vykonávat pokročilé úlohy, ale zároveň se jednalo o obří riziko. Tyto skripty bylo potřeba ze strany uživatele zakázat (řešením od MS bylo vydání návodného postupu). Vzhledem ke složitosti našla většina uživatelů lepší řešení – přestali používat IE a přešli na prohlížeč Chrome. Tím viry přišly o svoji nejsnadnější cestu do počítačů jako neviditelné skripty na pozadí.

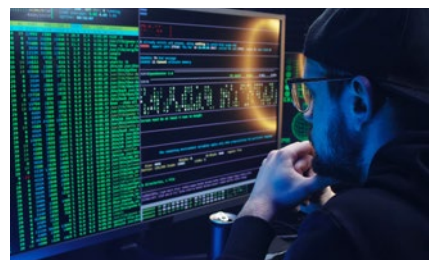
Jakou máte verzi systému?

Microsoft ale pro bezpečnost v IT udělal i jednu extrémně pozitivní a důležitou věc. Po roce 2010 přichází s tlakem na průběžné a automatické aktualizace systému. Do té doby jste měli stejný operační systém, který jste si koupili na začátku. Najednou je tedy snazší opravovat díry v systému a automatizovat instalování bezpečnostních záplat. Proto dnes klademe takový důraz na pravidelné aktualizace!

Firmy nabízejí odměnu za to, že najdete chybu

Samotné firmy navíc začínají masivně investovat do zabezpečení. Softwaroví inženýři se stávají jednou z nejlépe placených pozic a bezpečnost se pro firmy typu Microsoft nebo Google stává prioritou číslo jedna. Často nabízejí velké částky komukoliv, komu se podaří nalézt v jejich produktech chybu. Kdyby se vám povedlo hacknout Chrome, Google má pro vás připravený milion dolarů (a téměř každý rok je někomu vyplácí). Tím opět zvyšují bezpečnost nových verzí.

Uživatelé se sami stávají znalejšími v používání výpočetní techniky. Nehledě na to, že naše používání internetu se stalo velmi koncentrovaným – obrovská množství dat protékají přes ty největší poskytovatele obsahu (Google, Facebook, Amazon, Netflix...) a doby internetové džungle jsou již pryč.

Se změnami v systémech se změnilo i chování útočníků

Množství aktérů s nekalými úmysly a také počet hrozeb přesto neustále roste. Změnila se ale i motivace. Dnes skoro nikdo necílí na jednotlivé uživatele. Nejde o to ukázat na chybu nebo vám zamknout obrazovku. Dnes jde především o získání obřího množství dat a jejich zpeněžení. Hacking je mnohem výnosnější činnost než kdy dřív. Útočníci nejednají za sebe, ale tvoří velké kriminální skupiny, kooperují a působí celosvětově.

Data jsou předmětem velkých peněžních zisků

Z hlediska byznysu dává jejich činnost smysl. Pokud po letech práce odhalíte snadnou cestu do operačního systému, zaútočíte na miliony jednotlivců? Nebo na jednu instituci spravující data milionů uživatelů? Obří úniky dat od operátorů vám mohou přinést peníze buď za samotná data (která přeprodáte konkurenci), nebo za výkupné od okradeného.

A když už se rozhodnete cílit na jednotlivce, nechcete mu najednou zablokovat počítač. Chcete od něj získávat data permanentně nebo ho využít jako nedobrovolného prostředníka.

Pověřenec poradí, jak data ochránit

Kyberbezpečnostní hrozby změnilly svoji podobu a motivy. Nejde jim o to zpomalit váš počítač. Jde jim o vaše data a o možnost je zpeněžit.

Proto jsou znalosti o základních bezpečnostních prvcích tak důležité, a proto na ně naši pověřenci při návštěvách u vás kladou takový důraz. A pokud budete mít jakékoliv pochybnosti o svém postupu při zabezpečení dat, konzultujte situaci se svým pověřencem.

Václav Řehoř,
pověřenec pro ochranu osobních údajů v Pardubickém kraji a odborník na IT

Lenka Matějová,
koordinátorka služeb pověřenců pro ochranu osobních údajů

Také si myslíte, že obci stačí pro všechny kulturní a společenské akce kolektivní smlouva hasičů?

Nejvíce kulturních a společenských akcí se v obcích odehrává vždy o prázdninách. Nejinak tomu bylo v průběhu uplynulého léta. S tím se pojí i množství dotazů, které jsme v rámci projektu Autorská práva jednoduše obdrželi. Vesměs se týkaly samotného projektu, bylo ale i několik specifických. Na jeden takový se zaměříme.

Občas se setkáme s tvrzením, že ve vaší obci nemusíte řešit autorská práva, protože pořádáte akce s hasiči a ti už nějakou smlouvu s OSA mají. Byť bychom takové řešení rovněž uvítali, není žel vždy možné takovou smlouvu využít pro vámi pořádanou akci. Proč? Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska má sice uzavřenou kolektivní smlouvu s OSA, ta se ale týká pouze akcí, které pořádají hasiči v rámci své činnosti.

Pozor! Smlouva se nevztahuje na všechny akce, které hasičský spolek spoluorganizuje

Primárně je třeba upozornit na konkrétní znění relevantních pasáží smlouvy mezi SH ČMS a OSA. V této smlouvě se v čl. II odst. 2 uvádí, že se smlouva vztahuje „na veřejné hudební produk-

ce pořádané v rámci činnosti organizačních jednotek SH ČMS, tj. např. hasičských průvodů, výročí sborů, konferencí, sjezdů a podobných společenských akcí, nesledující komerční cíle“. Naopak podle čl. IV odst. 1 se smlouva nevztahuje na produkce, u nichž je člen SH ČMS pouze vedlejším provozovatelem, nebo produkce komerčního charakteru, kde se platí vstupné či dobrovolné vstupné. Smlouva mezi SH ČMS a OSA tedy nepokrývá plošně všechny akce, u nichž hasičský spolek sdružený v SH ČMS vystupuje v roli spoluorganizátora.

Je přitom podle našich zkušeností spíše nepravděpodobné, že by v obci probíhaly výhradně akce spadající mezi aktivity SH ČMS. U akcí

nepokrytých smlouvou mezi SH ČMS a OSA je proto potřeba autorská práva vypořádat jinak, např. v rámci našeho projektu Autorská práva jednoduše.

Jakub Iran, koordinátor projektu Autorská práva jednoduše

Dominik Hrubý, legislativní analytik SMS ČR

Modernizační fond podpoří novou výstavbu škol i památkově chráněné budovy

Ministerstvo životního prostředí vyhlašuje prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR výzvy pro předkládání žádostí o poskytnutí podpory na energetické úspory veřejných budov, památkově chráněných budov a novou výstavbu škol. Příjem žádostí startuje 16. října.

Výzva ENERGov č. 1/2023

– Energetické úspory veřejných budov na území hl. m. Prahy

Výzva podpoří komplexní revitalizace budov veřejného sektoru na území hlavního města Prahy s cílem snížení konečné spotřeby energie, úspory primární energie z neobnovitelných zdrojů a úspory emisí CO₂. Mezi podporovanými aktivitami bude např. zateplení objektu, výměna zdroje vytápění, rekonstrukce otopné soustavy, modernizace vnitřního osvětlení, technologie pro akumulaci a rozvod srážkových vod či instalace fotovoltaických systémů aj.

Výzva ENERGov č. 2/2023

– Energetické úspory památkově chráněných budov

Cílem druhé výzvy je komplexní revitalizace památkově chráněných či architektonicky cenných budov veřejného sektoru řešící konečnou spotřebu energie, úsporu primární energie z neobnovitelných zdrojů a zvyšující využití obnovitelných zdrojů energie, včetně zvýšení adaptability na změnu klimatu a zlepšení kvality vnitřního prostředí. Po realizaci projektu musí dojít k min. úspoře 10 % primární energie z neobnovitel-

ných zdrojů oproti původnímu stavu a snížení konečné spotřeby energie o 10 %.

Výzva ENERGov č. 3/2023 – Efektivní výstavba škol

Třetí výzva je zaměřena na novou výstavbu budov mateřských, základních a středních škol (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště) v pasivním energetickém standardu či tzv. plusových (nulových) budov. Výše podpory je poskytována v rozmezí 30–50 % v závislosti na dosažených hodnotách spotřeby primární energie z neobnovitelných zdrojů v dané budově. Maximálně lze získat na jeden projekt až 200 mil. Kč. Přednostně budou podpořeny projekty s platným stavebním povolením nebo min. podanou žádostí o stavební povolení.

Zaujala vás některá z podporovaných aktivit a nevíte si rady s žádostí o dotaci? V případě zájmu o administraci dotačního projektu se na nás neváhejte obrátit na adrese martina.svobodova@sms-sluzby.cz.

Martina Svobodová
vedoucí dotačního servisu

Zlínský kraj

Vesnicí roku 2023 je Ostrožská Lhota, druhé a třetí místo obsadily členské obce SMS ČR!

Velká gratulace patří letos Ostrožské Lhotě ve Zlínském kraji, která se stala vítězem celostátního klání Vesnice roku 2023. Druhé a třetí místo obsadily členské obce SMS ČR Hrádek z Moravskoslezského kraje a Dolní Poustevna z Ústeckého kraje. Také v kategorii veřejnosti zabodovala členská obec Nová Ves u Nového Města na Moravě!

Vyhlášení soutěže se konalo v sobotu 16. září v Luhačovicích již tradičně v rámci festivalu Písní a tancem, jenž patří se svou 31letou tradicí k nejstarším dětským folklorním festivalům v České republice. Starosta Ostrožské Lhoty Roman Tuháček neskrýval dojetí a velkou radost. „*Jméno celého našeho sdružení srdečně gratulujeme vedení obce i všem místním,*“ uvedla předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková, která se vyhlášení účastnila. Oslavy si nenechala ujít ani předsedkyně krajského sdružení Ladislava Hradilíková. Ta měla navíc v soutěži nelehký úkol coby členka krajské hodnotící komise. „*Účast v krajské hodnotící komisi byla velkou zkušeností a utvrdila mě v názoru, že naše obce mají co ukazovat. Rozhodně nejde jen o to, co vybudovaly, ale o nadšení, sounáležitost a umění využít svého potenciálu. Věděl jsem, že posíláme do celostátního kola silného kandidáta, vítězství ale bylo na prostě překvapující. Ostrožská Lhota je skvělou inspirací pro ostatní obce, které by se chtěly přihlásit do dalšího ročníku,*“ uvedla Ladislava Hradilíková.

„*Vesnice roku je oslava českého venkova, který se nemá za co stydět v evropském ani celosvětovém měřítku. Nejde o soutěž miss, ale o posouzení toho, jak vesnice umí proměňovat potenciál pro svůj rozvoj. Malé obce jsou naším rodným stříbrem a je až neuvěřitelné, co všechno dokážou. Díky soutěži Vesnice roku je to vidět,*“ uvedl náměstek ministra pro místní rozvoj a člen předsednictva SMS ČR Radim Sršeň.

Do letošního 27. ročníku soutěže Vesnice roku se přihlásilo celkem 175 obcí. Nejvíce přihlášených bylo z Plzeňského kraje (20). Vítěz a nositel titulu Vesnice roku 2023 získá finanční odměnu formou dotace ve výši až 2,6 milionu korun od Ministerstva pro místní rozvoj.

V kategorii Cena veřejnosti, kdy o vítězi rozhodovali občané svým hlasováním, zvítězila obec Nová Ves u Nového Města na Moravě. Koláčovou cenu za nejlepší domácí koláče pak obdržela rovněž členská obec Andělská Hora z Karlovarského kraje.

Cenu naděje pro živý venkov získala Tisá z Ústeckého kraje

Cenu naděje pro živý venkov za živý spolkový a společenský život v obci vyhlašuje v rámci soutěže Vesnice roku SMS ČR. Letos ji získala Tisá z Ústeckého kraje (podrobně se jí věnujeme v rozhovoru se starostou Jiřím Turkem), která obdrží odměnu 100 000 korun. „*Je obdivuhodné, jaké úsilí věnují jednotlivci v obcích rozvoji spolkového života, pořádání společenských či sportovních akcí nebo práci s mládeží. Často souběžně s náročným zaměstnáním, mnohdy s minimem prostředků, ale s velkým entusiasmem. Je nám ctí, že jako Sdružení místních samospráv ČR můžeme tyto lidi a jejich obce, díky nimž to na venkově skutečně žije, ocenit,*“ dodala Eliška Olšáková.

Marian Moudřík
manažer SMS ČR ve Zlínském kraji

Jihomoravský kraj

Prezident Petr Pavel zavítal do Jihomoravského kraje. Navštívil i členskou obec Hrušky

Za šampiona v podpoře podnikání, inovací i nových technologií označil prezident ČR Petr Pavel Jihomoravský kraj, který se svou manželkou navštívil na konci září. S představiteli kraje, ale i se starosty obcí diskutoval rovněž o problematice tématu. Ta se týkala dopravní infrastruktury, úrovně různých parametrů kvality života ve vzdálenějších částech kraje nebo dopadu sucha a nedostatku vody v území. Prezident se svou

choť v průběhu dvou dnů na jižní Moravě navštívili Technologický park v Brně, Jihomoravské inovační centrum, Punkevní jeskyně i členskou obec SMS ČR Hrušky na Břeclavsku, kde obdivovali krásu místních krojů a šikovně děti z cimbálové muziky. V Hruškách se prezident setkal a debatoval s obyvateli a zástupci obcí, které byly před dvěma lety zasaženy tornádem. Závěr patřil exkurzi do archeologického naleziště Hradisko u Mušova a poté návštěvě Dolních Dunajovic, kde prezidentský pár přivítali a pohostili místní vinaři.

Klára Osičková
manažerka SMS ČR
v Jihomoravském kraji

Krajské shromáždění bylo plné palčivých témat, která obce aktuálně řeší

Digitální technické mapy, aktuální legislativní problematika obcí, ale i služby SMS ČR byly na programu krajského shromáždění členských obcí v Královéhradeckém kraji, které se konalo ve středu 20. září na krajském úřadě. Sešla se zde téměř stovka účastníků a nechyběli ani vzácní hosté.

„Každé podobné setkání s místními samosprávami vnímám jako příležitost vzájemně diskutovat o společných problémech našeho regionu. Účastníky jsem informoval o aktuální situaci v kraji napříč oblastmi dopravy, zdravotnictví, školství nebo sociální oblasti se zaměřením na hospodaření, investice a čerpání evropských financí. Probrali jsme, co nás společně čeká při financování investičních záměrů prostřednictvím dotačních výzev a představu o spolupráci na regionálním rozvoji v následujícím období,“ řekl hejtman Královéhradeckého kraje Martin Červíček.

Program shromáždění byl nabitý palčivými tématy, která obce aktuálně řeší. Kromě těch zmíněných se rovněž diskutovalo o energetice a energetických úsporách a odpadovém hospodářství v obcích. Účastníci se také seznámili s projektem Life Will a aktivitami Královéhradeckého kraje a CIRI v regionu. Mezi účastníky nechyběla ani předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková, výkonná ředitelka SMS ČR Jana Přecechtelová a krajský předseda sdružení Zdeněk Drašnar.

V případě zájmu o zaslání prezentací z krajského shromáždění kontaktujte krajskou manažerku na e-mailu pourova@smscr.cz.

Kateřina Pourová
manažerka SMS ČR v Královéhradeckém kraji

Roztoky u Semil se staly stou členskou obcí libereckého sdružení!

Členské obce v Libereckém kraji mají velký důvod k oslavě! V měsíci září se k nim přidala stá obec. Krajské předsednictvo bere toto číslo jako velmi dobrý výsledek s ohledem na to, že Liberecký kraj je se svými celkem 215 obcemi nejmenším mezi kraji. Obec, která se o toto krásné

Foto archiv obce Roztoky u Semil, autor Martin Zvolský

číslo postarala, nese název Roztoky u Semil a nachází se jihovýchodním směrem od Liberce. „Chtěl bych poděkovat všem obcím za projevenou důvěru. Tím ale naše úsilí a práce nekončí, dál se budeme snažit základnu rozšířit,“ řekl krajský předseda Jiří Černý.

Petra Černá
manažerka SMS ČR v Libereckém kraji

Na obnovu kulturních památek a vybavení knihoven vyčlení kraj 60 milionů

Celkem 60 milionů korun hodlá příští rok rozdělit mezi žadatele Středočeský kraj z Fondu kultury a obnovy památek ve dvou dotačních programech. První počítá s 58 miliony a zaměřuje se na obnovu kulturních památek, druhý cílí na podporu knihoven. O finálním schválení obou dotačních programů musí ještě rozhodnout zastupitelstvo kraje. Příjem žádostí by se poté měl otevřít v termínu od 3. do 24. ledna.

„V kraji je přes pět tisíc nemovitých kulturních památek. Řada z nich vyžaduje nutné investice, bez kterých by mohlo dojít k nenahraditelné ztrátě historických hodnot,“ uvedl radní pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu Václav Švenda.

Program pro poskytování dotací na obnovu památek pro rok 2024 je rozdělen do dvou zadání – obnova kulturních památek v rámci stavebních a restaurátorských prací a obnova památek určených ke společenskému využití. Program na podporu základních knihoven se zaměřuje na zlepšení vybavení knihoven.

Petr Adamec
manažer SMS ČR ve Středočeském kraji

Krajské shromáždění v Jeseníku nabídlo starostům cenné rady i inspiraci

Komunitní energetika, digitální technické mapy, odpadové hospodářství či legislativní poradenství tvořily náplň pečlivě sestaveného programu krajského shromáždění Olomouckého kraje, které se uskutečnilo ve čtvrtek 7. září v zimní zahradě Priessnitzových léčebných lázní v Jeseníku. Přednášející nabídli hostům cenné poradenství i spoustu inspirace.

Manažer projektu OBEC 2030 Michal Svoboda nadchl účastníky prezentací věnovanou komunitní energetice. Projekt LIFE WILL – Voda v krajině a půdě představila manažerka projektu Alena Šuránková. Řeč byla rovněž o digitálních technických mapách. Krajské řešení této problematiky vysvětlila koordinátorka DTM Olomouckého kraje Eva Sztwioroková, zatímco projekt DTMka z dílny SMS ČR, jenž pomáhá obcím splnit zákonnou povinnost, představil místopředseda sdružení Oldřich Vávra.

Dalším klíčovým tématem bylo odpadové hospodářství, které účastníci shromáždění měli možnost prodiskutovat s radním Olomouckého kraje Martinem Šmídem, odpadovým specialistou Radimem Plachým a ředitelkou regionálního provozu společnosti EKO-KOM Martinou Filipovou.

Širokou škálu služeb dceřiné společnosti SMS-slужby představila manažerka Jitka Hanáková, aktuální legislativu týkající se samospráv osvětlil legislativní analytik SMS ČR Dominik Hrubý, jenž byl přítomen a se starosty ochotně diskutoval po celý čas setkání. Trochu zábavy do programu vnesl kvíz partnerské společnosti Elektrowin. Na závěr měli účastníci možnost prohlédnout si Priessnitzovy lázně s průvodcem.

„Celý den byl radostný, odehrával se ve velmi příjemném prostředí. Velké děkuji také kolegyním ze SMS služeb Adéle Poncové, Jitce Hanákové a mému kolegovi Dominiku Hrubému za pomoc s přípravami v den konání akce. Jsme skvělý tým! Těším se, kam nás zavede příští rok,“ uvedla manažerka Marcela Porvazníková, která hosty celodenní akcí spolu s krajským předsedou Janem Konečným provázela. S významnými hosty v čele s hejtmánem Olomouckého kraje Josefem Suchánkem vytvořili organizátoři přívětivé prostředí pro diskuzi o budoucnosti regionu.

Marcela Porvazníková
manažerka SMS ČR Olomouckého kraje

Pražští starostové zřejmě zanechají stopu v novele matričního zákona

Starosty pražských městských částí trápí, že nemohou oddávat bez přítomnosti matrikářky, a snoubenci i oni jsou tak zcela závislí na časových možnostech pracovníků spádových matričních úřadů velkých městských částí. Řeč přitom není o ojedinělých případech a už vůbec ne o částech s malým počtem obyvatel. Představitelé členských částí proto využili toho, že sněmovní zpravodajkou dlouho připravované novely zákona o matrikách je právě předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková.

Dlouho připravovaná novela zákona o matrikách se v Poslanecké sněmovně blíží k závěrečnému projednání. Poslanci budou ve 3. čtení hlasovat o jednotlivých pozměňovacích návrzích, kterých je oproti očekávání poměrně dost. Jeden z nich iniciovali i starostové členských pražských městských částí, kteří se tématem matrik, respektive oddáváním, zabývají řadu let.

„Malých městských částí je v Praze 35. Ani jedna z nich nemá matriční úřad, respektive příslušný odbor. Zejména při plánování oddávání jsme jako volení zástupci zcela závislí na časových možnostech pracovníků spádových matričních úřadů velkých městských částí,“ uvedla starostka nové členské městské části Praha-Petrovice Olga Hromasová, která se tématem zabývá také jako právnička. „Proto jsme s kolegy požádali o schůzku poslankyni a předsedkyni SMS ČR Elišku Olšákovou a přesvědčili ji, aby podala pozměňovací návrh, který nám umožní oddávat bez přítomnosti matrikářky, samozřejmě po splnění příslušných zkoušek způsobilosti,“ přiblížila dále a pro dokreslení situace uvedla, že například v části Praha-Petrovice žije přes 6 000 obyvatel. „Dovedete si představit, že by ve městě takové velikosti matriční úřad nebyl?“ klade otázku Olga Hromasová.

Předsedkyně Olšáková popisovaný návrh skutečně podala a na sněmovním Výboru pro veřejnou správu pro něj získala podporu napříč politickým spektrem. Pokud celá Sněmovna tento návrh podpoří i v závěrečném hlasování, budou moci starostové z Prahy ve specifických případech oddávat bez přítomnosti matrikářky. Uleví se tak nejen jim, ale také matrikářkám a zejména snoubencům, kteří budou mít konečně rozvázané ruce při výběru termínu a místa svatby.

Pražští starostové tedy pravděpodobně zanechají velmi výraznou stopu v novém znění matričního zákona.

Adam Havlas
manažer SMS ČR pro hlavní město Praha

I starostové pražských městských částí se umí bavit! Po mimořádném jednání vedení malých pražských městských částí se vydali lodí Calypso na příjemnou projížďku po Vltavě.

Pardubické krajské předsednictvo plánuje podzimní akci

V polovině září se krajské předsednictvo potkalo v srdci Pardubic, aby diskutovalo o RUD, nominaci na cenu Počin roku a anticenu Přeslap roku 2023 a také o tzv. středním článku. Do konce roku zbývá ještě pár měsíců, do té doby se stihne i krajská akce, která už má i datum. Uskuteční se v úterý 7. a ve středu 8. listopadu. Zapište si to do svých diářů. Místem setkání bude obec Červená Voda. Další podrobnosti spolu s pozvánkou obdržíte včas od krajské manažerky.

Sladká tečka na závěr: Dopoledne před jednáním byl počet členů v Pardubickém kraji 215. Ještě před začátkem jednání se ale vyšplhal na 216, což členům krajského předsednictva a manažerce udělalo velkou radost!

Kristýna Vodrážková
manažerka SMS ČR v Pardubickém kraji

Moravskoslezský kraj

Na semináři ve Větrkovcích uslyší starostové o chybách z kontrol MV

Především plánování semináře, který se uskuteční 28. listopadu ve Větrkovcích, se v září věnovalo předsednictvo SMS ČR Moravskoslezského kraje. Na semináři vystoupí zástupce Ministerstva vnitra, který vysvětlí, s jakými chybami se ministerstvo při kontrolách v obcích nejčastěji setkává. Dalším tématem bude realizace opatření na zlepšení klimatu s praktickou ukázkou v terénu. „Nezapomeňte si termín poznačit do kalendáře, těšíme se na vás,“ vzkazuje manažerka Dagmar Novosadová.

Jednání předsednictva SMS ČR Moravskoslezského kraje se konalo v úterý 26. září v Horní Suché. Předsednictvo se věnovalo také dalším aktuálním tématům – stavu členské základny (už je nás v MSK 105!), aktualitám ze SMS ČR a digitálním technickým mapám. Starosta Jan Lipner provedl své kolegy novým úřadem, který sídlí ve zrekonstruované tzv. „červené škole“. Prostory jsou reprezentativní, vkusné, ohromující a navíc bezbariérové.

Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR v Moravskoslezském kraji

Před povodněmi chrání Lichnov u Bruntálu nově zrealizovaný projekt. Potřebujete také provést adaptační opatření?

Rozhovor

Svah nad Lichnovem u Bruntálu, kde při přívalových srážkách docházelo pravidelně k vyplavování domů v intravilánu a splachu orné půdy do vodního toku a okolních zahrad, už není pro zdejší obyvatele hrozbou. Obec se totiž stala jednou z pilotních, které se zapojily do projektu, jenž se v Moravskoslezském kraji zaměřuje na realizace opatření na zlepšení klimatu. O co se konkrétně jedná, vysvětluje Eva Birgusová ze spolku Arven, jenž má projekt na starosti.

Z názvu vašeho projektu ADAPTANII – Integrované přístupy adaptace krajiny Moravskoslezského kraje lze celkem snadno dovodit, že je vaším cílem řešení dopadů klimatických změn a realizace opatření na jejich zmírnění. Kdo je iniciátorem projektu a s kým na něm spolupracujete?

Jedná se o společnou práci všech řešitelů zapojených do tohoto projektu. Vedoucím týmu projektu financovaného z programové výzvy Norských fondů je Vysoké učení technické v Brně, dalšími jsou Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Norský institut pro Bio-Ekonomický (NIBIO) a náš spolek ARVEN – Akademie rozvoje venkova.

Co konkrétně projekt obnáší?

Cílem projektu je implementace vybraných přírodně blízkých adaptačních a mitigačních opatření na území Moravskoslezského kraje. V rámci projektu zpracováváme nejen územní studie, které budou sloužit jako podklady pro další řešení klimatické změny v krajině, detailní popisy postupu implementace, přehledy o možných adaptačních opatřeních, vzory monitoringu a výpočtů efektů, ale skutečně tato adaptační opatření v krajině realizujeme.

Jednou z takových realizací je v úvodu zmíněný svah nad Lichnovem. Jaká opatření se v Lichnově realizovala?

Zrealizovali jsme zde soubor čtyř záchytných průlehlů doplněných o výsadbu liniové a krajinné zeleně – interakční prvky, zatravnění dráhy soustředěného odtoku, výsadbu zeleně pro zlepšení mikroklimatu – výsadba stromů a zatravnění za účelem vzniku květnaté louky. Tyto prvky budou plnit ochrannou funkci s alternativním využitím pro posílení biodiverzitních funkcí navazujících na Územní systém ekologické stability.

Současně jsme v Lichnově v rámci tohoto projektu zrealizovali ještě dvě vodní tůně, navržené jako opatření k tvorbě a ochraně životního prostředí. Vznikl tak další prvek ekologické stability, kde bylo primárním účelem vytvoření vodního prostředí pro zachování a obnovu vodního biotopu.

Kdy k tomu došlo a proč právě Lichnov?

Tato stavba trvala od loňského září do letošního srpna a funkčnost projektu už prověřilo několik velkých srážek v průběhu srpna. Obec Lichnov byla v minulosti několikrát zaplavena přívalovými srážkami, zdejší obyvatelé zažili i katastrofální povodeň.

Co v Lichnově předcházelo samotné realizaci?

Byly zde ukončené komplexní pozemkové úpravy, díky kterým se podařilo získat pozemky vhodné k realizaci těchto opatření do vlastnictví obce. Po jednáních s paní starostkou a provedení potřebných výpočtů jsme vybrali lokalitu – svah nad obcí, kde při přívalových srážkách docházelo pravidelně k vyplavování domů v intravilánu a splachu orné půdy do vodního toku a okolních zahrad, jak už jsem zmínila.

Ta příprava před realizací byla zřejmě náročná...

Je to tak. Příprava zahrnovala výběr pilotních území, vhodné lokality, kde opatření budou mít smysl, jednání s vlastníky (obcí) až po vyřešení požadavků všech dotčených orgánů. Další důležitou částí je pak dohled na realizaci stavby, aby vše proběhlo dle zpracované dokumentace a stavba plnila svůj účel.

Jsou i další obce v Moravskoslezském kraji, které se do projektu zapojí?

Další realizace probíhají v obci Větrkovice, kde se realizují vodní tůně a mokřad, ochranná zatravnění a výsadba interakčních prvků. Přípravu je se rovněž realizace odvodnění lesní cesty v Holčovicích. Další obce budou zapojeny formou předání výstupů z územních studií, které po-

slouží jako podklady pro další řešení klimatické změny v krajině, detailní popisy postupu implementace, přehledy o možných adaptačních opatřeních, vzory monitoringu a výpočtů efektů opatření.

Mohou se na vás obrátit i další obce z kraje, které váš projekt zajímá?

Určitě. Jedním z našich cílů je propagace adaptačních opatření, která budou probíhat prostřednictvím workshopů, na něž všechny zájemce zveme. Rádi vás seznámíme s dalšími podrobnostmi, včetně ukázky v terénu a odborného poradenství.

**Rozhovor vedla Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR v Moravskoslezském kraji**

Cenu naděje pro živý venkov vyhrála Tisá v Ústeckém kraji

Žijeme v místě, kam jiní jezdí na dovolenou, napsal o Tisé žák zdejší školy

Rozhovor

Obec Tisá se stala celkovým vítězem letošní Ceny naděje pro živý venkov, kterou v soutěži Vesnice roku uděluje Sdružení místních samospráv ČR. O této přibližně tisícíhlavě vsi, jež patří mezi nejznámější obce Ústeckého kraje, nepíšeme v SMSce poprvé. Zasluhu na její proslulosti ovšem nemají pouze široko daleko známé Tiské stěny, které ročně navštíví kolem 40 000 turistů. Místní v obci táhnou za jeden provaz, vytváří nevšední atmosféru a v rámci přeshraniční spolupráce uspořádali třeba i muzikál. Čím to je, že se v této obci tak daří spolkovému i společenskému životu? Ptáme se starosty Jiřího Turka.

Pane starosto, přijměte naši srdečnou gratulaci k vítězství v soutěži. Máte radost z celkového vítězství? Jaké byly vaše pocity, když jste se tuto zprávu dozvěděl?

Měl jsem velkou radost. Už vítězství v krajském kole mě velice příjemně překvapilo a úspěch v celorepublikovém kole mě úplně zaskočil. Uspěť v konkurenci 174 ostatních obcí je pro Tisou významným oceněním a jsem na naše občany hrdý. Děkuji také komisi za hlasy, které přispěly k tomuto ocenění.

Čím to je, že se u vás tak daří spolkovému i společenskému životu?

Na tuto otázku nemám jednoznačnou odpověď. Obec Tisá díky své strategické poloze a krásné krajině a přírodě přitahuje aktivní lidi využívající místní podmínky pro volnočasové aktivity. Nejvíce vypovídající je asi názor

žáka místní ZŠ, který napsal „žijeme v místě, kam jiní jezdí na dovolenou“. Samozřejmě tyto podmínky přitahují nové obyvatele a v posledních letech se nám počet obyvatel obce zvýšil téměř dvojnásobně. Došlo tím k zajímavému „doplnění“ obyvatel, kteří se zapojili do již tak bohaté činnosti místních (divadelní loutkové divadlo Skaláček, dobrovolní hasiči, TJ SPARTAK Tisá a další „tradiční“ spolky). Nově vznikly spolky zaměřené na sportovní, kulturní a jiné aktivity, nyní jich v Tisé působí celkem patnáct včetně třech organizačních složek obce.

Jak reagovali obyvatelé Tisé? Už jste slavili? Nebo teprve budete slavit?

Obyvatelé byli stejně jako já překvapeni a oslavy se zatím žádné nekonaly. Slavit teprve budeme. Máme v plánu uspořádat malé posezení, které spojíme s představením nově zrekonstru-

Jiří Turek je starostou Tisé první volební období. V zastupitelstvu ale působí již 13 let

ovaného baru na obecním sále. Pravidelně jednou za tři měsíce pořádáme veřejná jednání na různá témata a nyní nás čeká evaluace rozvojového programu obce. Zúčastněným soutěže Vesnice roku 2023 a obyvatelům jsme rovněž poděkovali na veřejném zasedání zastupitelstva obce Tisá, které se konalo 19. září. Tímto bych rád ještě jednou všem poděkoval za jejich činnosti a úspěšnou prezentaci obce!

Uvádíte, že v Tisé aktivně působí patnáct spolků a tři organizační složky, ty se tradičně zaměřují na sport, divadlo, kulturu nebo horolezectví, máte ale např. i spolek žabonošů pečující o obojživelníky. Je u vás ještě nějaký další originální spolek, o kterých se hned tak neslyší?

Aktivních spolků tu máme opravdu hodně, jak jsem již říkal v úvodu. Organizačními složkami obce jsou relativně tradiční klub seniorů s hasiči a také loutkové divadlo Skaláček. Skaláček se ale ještě dále dělí na tři části – činohru, pěvecký sbor a muzikál. Už to je nejspíše trochu rarita.

Zmiňovaný spolek žabonošů je skutečně unikátní již svým jménem a z něho plynoucím zaměřením. Další spolky s již méně netradičními názvy jsou pak specifické svým (širokým) spektrem činností, např. Klub seniorů Tisá se věnuje starším obyvatelům formou různých přednášek, setkání nebo zájezdů. Nejaktivnějším spolkem je Spolek pro Tisou, který pořádá např. šlapání zeli, dlabání dýní, přednášky o historii, lampionové průvody a mnoho dalších hezkých akcí. Je těžké mezi ostatními vybrat a představit celou škálu jejich akcí a činnosti. Samozřejmě musím zmínit také důležitou úlohu Výboru pro sport, mládež a kulturu, který v obci pořádá samostatně mnoho akcí a zároveň podporuje činnost jednotlivých spolků.

Jakými akcemi to u vás po celý rok žije?

Společenskými plesy, hasičskými zábavami, různými divadelními a hudebními představeními, každoročními školními plesy základní školy, odpadkyádou, tanečními lekcemi pro začátečníky a pokročilé, Svatoanenskou poutí, masopustem, Létohrami. Dovolím si říct, že velmi známá je také naše čertovská show, na

kteou se lidé sjíždí ze širokého okolí. A mohli bych pokračovat...

Při náhodném brouzdání po internetu čtu, že v květnu vaše základní škola uspořádala dobročinný běh pro hospic, kterého se účastnili žáci, učitelé i občané... Jak často se u vás něco takového děje?

Je tomu tak, v letošním roce proběhl první ročník dobročinného běhu pro hospic. Akce jsem se aktivně zúčastnil a byl jsem překvapený velkou účastí a nadšením žáků. Věřím, že se běh na podporu hospice stane tradiční akcí a podpoříme tak dobrou věc.

Uvedl jste také, že i díky množství akcí a událostí pořádaných v rámci roku rostete, máte již přes tisíc obyvatel! Čím si to vysvětlujete, že se ve vaší obci tak dobře žije, že se u vás dlouhodobě daří spolkovému i společenskému životu?

Myslím, že odpověď nabízí již má slova výše. Jednoduše bych asi řekl, že se u nás lidem zkrátka líbí. Tisá je jedinečné místo! A nejen díky skalnímu městu, ale i díky přírodě, která má v Tisé hodně co nabídnout, a místní komunitě tvořící příjemné prostředí pro život. Lidé

se do Tisé rádi vrací, spousta z nich se po seznámení s obcí rozhodla v Tisé žít na trvalo.

Jak zmiňujete, Tisá má motto „jedinečné místo“. Tou jedinečností je právě aktivní společenský a kulturní život, do kterého se vám podařilo zapojit všechny věkové kategorie od nejmenších dětí po seniory. Existuje nějaká „finta“, kterou byste prozradil svým kolegům starostům, jak na to, aby obec byla takto živá a aktivní?

Nepokládáte zrovna lehké otázky! Určitě je základem aktivní zapojení občanů do celkového dění v obci. Jejich účast na řadě veřejných projednávání projektů a samotných jednáních zastupitelstva obce je první zárukou kvalitního rozvoje Tisé. Druhým důležitým momentem je dostatečná podpora místních spolků. Nejen finanční, ale také aktivní zapojení obce do různých příprav. Také nemohu nezmínit důležitý fakt, že obec má strategický rozvojový program, na jehož základě již mnoho let svůj rozvoj koordinuje. Program jsme významně aktualizovali v roce 2021. Naše společná myšlenka je pak nechat spolkům a organizačním složkám „volnou ruku“ v tvoření a rozvíjení akcí, jako obec jsme otevření kreativitě.

Rozvojový program se tvořil výhradně vlastními silami nebo vám s přípravou někdo pomohl?

Rozvojový program jsme prvně zpracovávali již relativně dávno z minulosti. V rámci přípravy toho nového programu (na roky 2021 až 2027) jsme tak již navazovali na dlouhodoběji vytyčené cíle. Pravidelně zasedala interní pracovní skupina a velmi úzce jsme spolupracovali se Sdružením místních samospráv ČR, konkrétně s týmem zabývajícím se strategickým plánováním v rámci SMS-slужeb, a výsledkem je kvalitní rozvojový dokument, který nám pomáhá utvářet naši obec.

Díky zmíněnému programu se tedy daří všechny společenské akce financovat? Jak takové financování konkrétně vypadá?

Financování akcí a spolků jsme již v minulosti prodiskutovali se zástupci finančního výboru a stanovili míru podpory v procentech ve vztahu k rozpočtu obce na kalendářní rok. Také bych rád poděkoval všem, kteří přispívají na akce spojené především s dětmi v mateřské a základní škole – jak místním podnikatelům, tak také fyzickým osobám. Finanční možnosti obce významně ovlivňuje i turistický ruch, díky němuž můžeme spolky podpořit neinvestičními dotacemi na jejich činnost.

Jak je to v Tisé s infrastrukturou a dostupností bydlení, které jistě rovněž souvisí právě i s přibýváním obyvatel?

Očekávaná a velmi palčivá otázka pro naši obec, která je velmi atraktivní pro bydlení. Bohužel možnosti jsou omezené, a tak jsme se v rámci zmiňovaného rozvojového programu shodli na růstu do maximálního limitu cca 1 250 obyvatel.

Právě na takové množství občanů máme v Tisé infrastrukturu, ale samozřejmě to také představuje jisté doplnění a změny. Když jsem použil slovo bohužel, byl to záměr. Velmi složitá je situace s možností zajištění bydlení pro mladé „Tisáky“, kteří chtějí v obci zůstat a na trvalo žít. Nedostatek bytů a pozemků pro výstavbu nových rodinných domů je v současné době opravdu velkým problémem.

Co, jak a proč se v Tisé daří, už jsme zmínili. V minulosti váš předchůdce uvedl, že negativní dopady na obec má cestovní ruch spojený s vysokou návštěvností. Hovořil o enormním zatížení obce osobní automobilovou dopravou, problémech s parkováním, také o tom, že turisté tu nezůstávají přes noc a nedávají tak příliš vydělat poskytovatelům ubytování... Podařilo se už v tomto směru něco změnit?

Cestovní ruch není v Tisé nic nového. Kvůli skalnímu městu nás navštíví velké množství návštěvníků v průběhu celého roku. Troufnu si říci, že díky nově budovaným parkovištím se situace pomalu, ale jistě začíná uklidňovat. Dopady jsou nejen negativní, ale také pozitivní, a nyní musíme najít jen rovnováhu mezi nimi, a především brát

ohled na místní rezidenty. Aktivně jsme proto vstoupili do jednání s ČVUT a snažíme se zapojit do přeshraničního projektu, který by nám mohl pomoci situaci řešit. V zastupitelstvu jsme se shodli na nutnosti pořízení dokumentu „Udržitelný cestovní ruch v katastru obce“ a záměr bude zařazen do rozpočtu obce na rok 2024. Věřím, že se nám podaří najít kýženou rovnováhu.

Pane starosto, vy jste ve funkci teprve první volební období. Čím jste původní profesí? A jste rodilý Tisák?

Ve funkci starosty jsem necelý rok, ale v zastupitelstvu obce jsem již třináct let. Upřímně musím přiznat, že role „běžného“ zastupitele je podstatně jiná a pohled zvencí velmi zkreslený. Ale na to jste se mě neptal a souvisí to s mou předchozí profesí. Podnikal jsem v oboru stavebnictví, konkrétně instalace slaboproudých systémů a bezpečnostních technologií. Z pohledu majitele soukromé firmy jsou některé rozhodnutí a záměry velmi snadno uchopitelné a realizovatelné. Odpovědnost tak je na něm samotném a v obci jsou, jak všichni víme, jiné postupy a zásady. Je potřeba mít na paměti, a také ostatní by to měli akceptovat, že zvolení zastupitelé obce jednají v rámci zájmu svých voličů. V Tisé žiji s malou přestávkou celý život a považuji to za svoji výhodu. Znalost historie obce a místních lidí mi usnadňuje práci a komunikaci.

Jaká je vaše vize pro Tisou? Co chystáte, plánujete?

Plánů máme mnoho a vyjmenovat je všechny v žádném případě nevládnou. Zmíním jen ty nejvýznamnější, které nás čekají v rámci tohoto volebního období a máme je zařazené v zásobníku projektů. Velmi důležitý je připravovaný projekt modernizace a rozšíření kapacity budovy základní školy z původních 150 na 200 žáků. Dále chceme vybudovat multifunkční hřiště, upravit centrum obce a pláže u rybníku Kačák. V souvislosti s rybníky máme připravené projekty na opravy obecních rybníků (hráze požeráky a bezpečnostní přelivy). V tomto roce ještě chceme stihnout vybudovat klubovnu pro spolky v budově obecního úřadu.

Záměrů je opravdu mnoho a pravidelně o nich komunikujeme na webových stránkách obce www.tisa.cz.

Díky za vyčerpávající rozhovor a ať se vám v Tisé i nadále daří!

**Rozhovor vedl
Marek Komárek
manažer SMS ČR
v Ústeckém kraji**

